Gemeente Diemen

Sportieve kracht van Diemen

Sportnota 2016-2020

Augustus 2015

Inhoudsopgave

		pagina
Samenvatting		**3**
Hoofdstuk 1	Inleiding	**5**
Hoofdstuk 2	Inventarisatie en conclusies	**6**
Hoofdstuk 3	Aanbevelingen	**21**
Hoofdstuk 4	Strategie	**23**
Hoofdstuk 5	Senioren	**25**
Hoofdstuk 6	Gezondheid	**28**
Hoofdstuk 7	Ruimte	**33**
Hoofdstuk 8	Financiën	**36**

Samenvatting

Inleiding
De sportdeelname in Diemen is de afgelopen jaren toegenomen. Er zijn meerdere sportvelden aangelegd en clubaccommodaties gerealiseerd. Sinds het najaar van 2014 zijn er ook buurtsportcoaches actief in Diemen. Dit zijn enkele positieve ontwikkelingen ten aanzien van sport en bewegen in Diemen. Maar er blijven ook aandachtspunten zoals de sportdeelname onder senioren en de toekomst van verschillende sportaccommodaties. Bovendien kan sport en bewegen als instrument een grotere rol spelen op een breed maatschappelijk terrein. Voldoende aanleiding te komen tot een nieuwe sportnota waarin de Kracht van Diemen[1] een sportieve variant krijgt met '*Sportieve Kracht van Diemen*'.

Proces
Met de uitkomsten van de Sportmonitor Diemen 2014 en de verenigingsmonitor als input is er met verschillende partijen overleg gevoerd over de nieuwe sportnota. Er is een klankbordgroep geïnstalleerd met vertegenwoordigers van sportverenigingen, sportraad, onderwijs, welzijn, zorg, WMO-adviesraad en particulier sportaanbod. Er is in een vroeg stadium een oriënterend overleg geweest met zowel de gemeenteraad als de jongerenraad en uiteraard interne afstemming op verschillende beleidsterreinen. Dit heeft geleid tot voorliggende integrale sportnota. Op basis van aanbevelingen wordt gekomen tot een heldere strategie die wordt uitgewerkt in de thema's: senioren, gezondheid en ruimte. De aanbevelingen vinden hun vertrekpunt in een analyse. De sportnota is afsluitend voorzien van een financiële paragraaf.

Sport en bewegen als onderdeel van een gezonde en sociale samenleving
Vanuit de visie dat Sport en bewegen een integraal onderdeel vormen van een gezonde en sociale samenleving, wil Diemen haar inwoners een leven lang de mogelijkheid bieden tot sport, bewegen en een actieve levensstijl. Veel Diemenaren zijn prima in staat om op eigen gelegenheid deel te nemen aan sport en/of er een actieve levensstijl op na te houden. Zij hebben hierbij de hulp van de gemeente niet nodig. Vanuit een onderlinge samenwerking wil de gemeente bijspringen in die gevallen dat sporten en bewegen minder vanzelfsprekend is. Vanuit deze grondgedachte wil Diemen komende periode de volgende sportieve doelen realiseren:
1. Meer senioren fit en actief
2. Betere gezondheid door sport en bewegen
3. Goede voorzieningen voor sport, bewegen en een actieve levensstijl

Brede samenwerking voor meer (sociaal) actieve en gezonde senioren
Op basis van een brede en zichtbare samenwerking met stichting Welzijn Diemen, zorginstellingen, sportverenigingen, buurtsportcoaches en ouderenorganisaties gaat Diemen de sportdeelname en actieve levensstijl onder senioren bevorderen. Dit zal positief uitwerken op de gezondheid van senioren en helpen eenzaamheid te voorkomen en tegen te gaan. De mogelijkheden vanuit de Rijksregeling Sportimpuls zullen worden benut (bijv. GALM, wandelvoetbal of sociaal vitaal). Buurtsportcoaches worden ingezet (o.a. bewegen op recept). Er wordt gewerkt aan een passend verenigingsaanbod en evenementen voor senioren. Het sport en beweegaanbod zal op een gerichte wijze bij senioren onder de aandacht worden gebracht (communicatie en promotie).

Minder overgewicht en gezondheidsachterstanden door sport en bewegen
In samenwerking met sportverenigingen, stichting Welzijn Diemen, scholen, buurtsportcoaches en inwoners richt Diemen zich op:
1. Sport en bewegen op en rond de school
   De gemeente blijft inzetten op schoolzwemmen, vakdocenten lichamelijke opvoeding, schoolsportdagen en kindzomerspelen om sport in de context van school te bevorderen. Buurtsportcoaches zullen in samenwerking met sportverenigingen invulling geven aan een schoolgericht sportaanbod waarbij de mogelijkheden tot gebruik van de Rijksregeling sportimpuls nadrukkelijk wordt bezien. Daarnaast wordt er geïnvesteerd in actieve schoolpleinen, promotie, communicatie en evenemten.

[1] Hiermee wordt in maatschappelijk verband gerefereerd aan het kleinschalige dorpse karakter van Diemen met een groot aantal burgers dat vertegenwoordigd is diverse vrijwilligersorganisaties.

2. Gezonde sportkantine en veilig sportklimaat
   In samenspraak met de sportverenigingen en met inzet van buurtsportcoaches gaat Diemen gericht werken aan gezonde sportkantines waar de keuze voor gezond eten en drinken ook een eenvoudige keuze is en een veilig sportklimaat waarbij geweld en discriminatie actief wordt voorkomen en tegengegaan.
3. Sport en bewegen op en rond de Beukenhorst
   Om van het gebied rond de flat Beukenhorst een beweegvriendelijke en gezonde wijk te maken gaat Diemen buurtsportcoaches inzetten, een beweegtuin realiseren, sportverenigingen aanmoedigen tot een wijkgericht aanbod en investeren in promotie, communicatie en evenementen.

Goede (openbare) ruimte om te sporten

Om te kunnen sporten en bewegen heb je ruimte nodig, ook openbare ruimte. Maar de vraag naar sportruimte verandert en beschikbare ruimte is beperkt. Om sport en bewegen ook naar de toekomst toe te kunnen blijven accommoderen gaat Diemen en afwegingskader opstellen om de (beperkt) beschikbare ruimte voor de *buitensportverenigingen* goed en toekomstbestendig te kunnen benutten. Aan de hand van dit afwegingskader kunnen keuzes worden gemaakt als basis voor een toekomstvisie buitensport.

De leeftijd van verschillende binnensportaccommodaties vordert en het einde van de exploitatietermijn van de blaashal komt in zicht. Tegelijkertijd krijgt Diemen er nieuwe inwoners bij en verandert de vraag naar binnensportaccommodaties. Om de binnensport ook naar de toekomst te kunnen blijven accommoderen gaat Diemen een toekomstvisie binnensport opstellen.

Diemen wil haar zwemfunctie behouden. Om de maatschappelijke en economische prestaties verder te optimaliseren wordt een toekomstvisie en bedrijfsplan opgesteld. Voor de verdere bouwkundige toekomst van het sportcentrum Duran wordt het gebied in breder verband bezien waarbij mogelijke ontwikkelingen vanuit het onderwijs, sociale woningbouw, verkeer en openbare ruimte ook een plek krijgen.

Sport en bewegen gebeurt steeds meer in de openbare ruimte. Om die reden worden er vijf tot zes ‘Diemersportrondjes’ gerealiseerd in de groen structuur. Het sportpark Diemen en het Diemerbos worden op een sportief recreatieve wijze verbonden met de woonwijk Plantage Sniep. Het gebied rond de flat Beukenhorst wordt een beweegvriendelijke wijk met een beweegtuin en de mogelijkheid van de komst van een tweede Cruyff Court (in Diemen Zuid) wordt onderzocht.

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

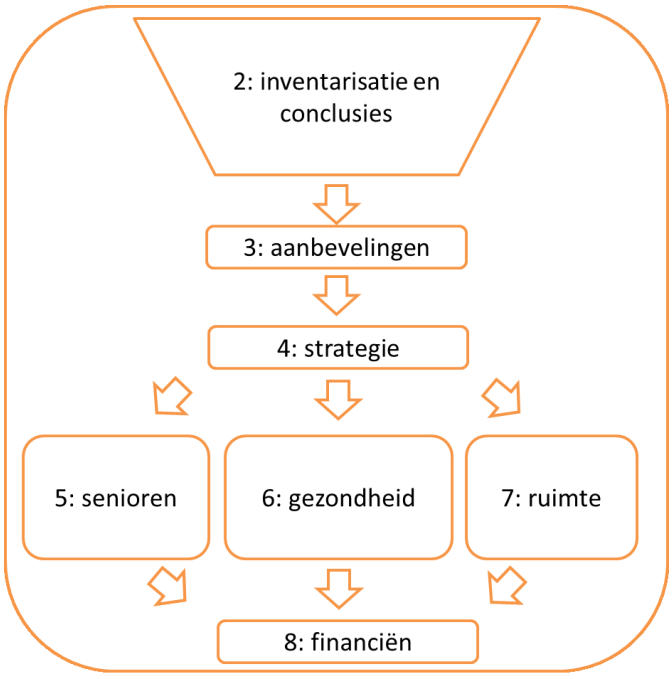
De huidige sportnota 'Diemense sport, Die Mensen Sporten!!' dateert uit 2006. Sindsdien heeft de tijd niet stil gestaan. Sport en bewegen is als instrument een meer prominente rol gaan spelen op een breed maatschappelijk vlak. Sportverenigingen staan onder druk. Zo lopen sponsorinkomsten veelal terug en blijft het een uitdaging om voldoende vrijwilligers op de been te krijgen. Vanuit het Rijk hebben buurtsportcoaches en impulsgelden hun intrede gedaan. De vraag naar sportvoorzieningen verandert. Diemen verandert. Er komen nieuwbouwwijken bij met nieuwe doelgroepen zoals studenten. Deze en andere ontwikkelingen maken een actualisatie van het sportbeleid noodzakelijk.

1.2 Proces

In 2014 zijn (opnieuw) de sportmonitor Diemen en verenigingsmonitor uitgevoerd. Met de uitkomsten als input voor de nieuwe sportnota is er met verschillende partijen overleg en afstemming geweest. Er is een klankbordgroep sportnota Diemen geïnstalleerd met vertegenwoordigers vanuit sportverenigingen, sportraad, onderwijs, welzijn, zorg, WMO-adviesraad en particulier sportaanbod. Zij kwamen vier keer in overleg samen om: a) inventarisatie resultaten te bespreken, b) input te leveren, c) de opzet en strategie te bespreken en tot slot d) de gehele sportnota te bespreken. Daarnaast is in een vroeg stadium een oriënterend overleg geweest met zowel de gemeenteraad als de jongerenraad Diemen. Tot slot heeft ook interne afstemming plaatsgevonden.

1.3 Leeswijzer

De opbouw van de sportnota kan als volgt worden gevisualiseerd en toegelicht.

Hoofdstuk twee omvat een inventarisatie van:

a) sportdeelname,
b) beleidskader,
c) organisatie,
d) ruimte en
e) financiën.

Startend vanuit een landelijk perspectief wordt op elk onderwerp lokaal ingezoomd en afgesloten met conclusies.

Op basis van de inventarisatie en conclusies worden in hoofdstuk drie aanbevelingen gedaan.

Hoofdstuk vier 'Strategie' omvat de visie, missie en doelen van de sportnota en benoemt de thema's voor de komende jaren.

De thema's worden in de hoofdstukken vijf tot en met zeven concreet uitgewerkt door antwoord te geven op de vragen:

a) Waar gaat het om?
b) Wat willen we bereiken?
c) Wat gaan we daarvoor doen?

Hoofdstuk acht omvat een integraal overzicht van de kosten voor uitvoering van de sportnota en geeft antwoord op de vraag: 'Wat mag dat kosten?'

Hoofdstuk 2 Inventarisatie en conclusies

2.1 Inleiding

Als vertrekpunt voor de ontwikkeling van de nieuwe sportnota wordt allereerst de huidige situatie helder in beeld gebracht. In voorliggend hoofdstuk wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan:

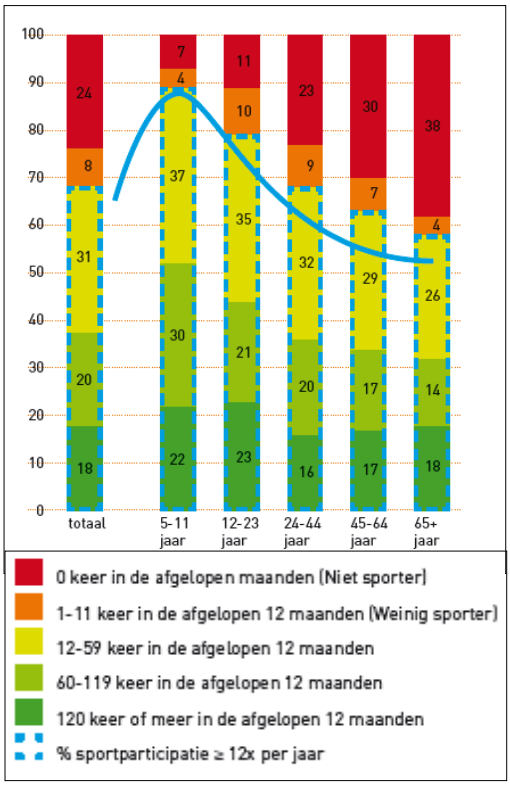
a) sportdeelname,
b) beleidskader,
c) organisatie,
d) ruimte, en
e) financiën.

Op elk thema wordt aandacht besteed aan het landelijke beeld/perspectief om vervolgens in te zoomen op Diemen en te eindigen met een analyse.

2.2 Sportdeelname

2.2.1 Landelijk

De sportdeelname in Nederland is redelijk stabiel, schommelt rond de 65%. Er is een stijging in de sportdeelname van kinderen op de basisschool en onder 65 plussers te zien. Sportdeelname verschilt erg met leeftijd (zie onderstaande diagram). Circa 30% van de Nederlanders is lid van een sportvereniging. Dit betreft met name de jeugd (76%). Van de oudere leeftijdsgroep (50-79 jaar) is slechts 15% lid van een sportvereniging. Sportdeelname hangt samen met een aantal sociaal-demografische kenmerken. Jongeren, volwassenen zonder jonge kinderen, mensen zonder beperkingen, autochtonen, hogeropgeleiden en mensen met een hoger inkomen doen meer aan sport dan hun tegenpolen. Mannen nemen vaker deel aan sport dan vrouwen en zijn ook vaker lid van een sportvereniging.

Bij jongeren wordt sport minder belangrijk in de pubertijd. De animo neemt geleidelijk af. Jongeren krijgen minder vrije tijd door bijbaantjes en werk en steken meer tijd in sociale contacten, de kroeg, feestjes en evenementen.

Volwassenen met thuiswonende kinderen sporten minder dan leeftijdsgenoten zonder kinderen. Naast minder vrije tijd door het drukke gezinsleven, spelen ook gezondheid en opleidingsniveau een belangrijke rol. Zodra het jongste kind naar school gaat wordt er weer meer gesport.

De sportdeelname onder 50 – 79 jarigen is de afgelopen jaren duidelijk toegenomen. De groep van 50 – 64 jaar werkt vaak nog en heeft minder vrije tijd. Als 50-plussers sporten zijn ze ook in breder verband actiever. Er lijken zich hierbij twee groepen af te tekenen: de fitte ouderen met voldoende middelen die actief en zowel fysiek als mentaal gezonder blijven, en een groep met een negatieve spiraal van niet actief zijn en een slechtere gezondheid. Sociale contacten zijn van groot belang voor ouderen bij het sporten. Door het sporten leren ze vaker nieuwe mensen kennen en waarderen. Sporten en lidmaatschap van een vereniging zijn indicatoren van maatschappelijke participatie.

2.2.2 Diemen

De Sportmonitor Diemen 2014 doet verslag van de sportdeelname onder kinderen (4- 11 jaar), jongeren (12 – 17 jaar) en volwassenen (18 jaar en ouder) in de gemeente Diemen. Aan het onderzoek werkten 443 kinderen (respons 51%) en 426 Diemenaren van 12 jaar en ouder mee (respons 49%). De respondenten vormen een representatieve vertegenwoordiging van de inwoners van de gemeente Diemen. De resultaten worden vergeleken met eerdere metingen en de Amsterdamse sportmonitor.

Basisschool jeugd

Drie kwart van de basisschooljeugd (jongens 83%; meisjes 67%) doet aan sport buiten de gymles om. Kinderen van ouders die niet in Nederland zijn geboren sporten minder (70,2%) dan kinderen van ouders die wel in Nederland zijn geboren (81%). Bij de jongens is voetbal bij uitstek de meest beoefende sport (66%), op grote afstand gevolgd door judo (4,4%), tennis (4,4%), hockey (3,8%) en zwemles (3,8%). Bij de meisjes staan dansen en turnen bovenaan (beiden 9,9%) gevolgd door hockey (6,3%), tennis (6,3%) en paardrijden (5,4%).

Het percentage kinderen dat in Diemen lid is van een sportvereniging is vergelijkbaar met dat in Amsterdam (61% tegenover 63%). Meer jongens (76%) zijn lid van een sportvereniging dan meisjes (46%). Dit laat zich ten dele verklaren door de populariteit van dansen onder meisjes, dat niet in verenigingsverband wordt beoefend. Eenmaal lid van een vereniging zijn kinderen er gemiddeld 2,7 dagen in de week te vinden (jongens 2,9 dagen, meisjes 2,3 dagen). Op de vraag waarom ze niet lid zijn van een vereniging, antwoordt 28% van de kinderen dat ze sporten in ander verband (o.a. vechtsporten, dansen), 22% heeft geen reden en 15% vindt buitenspelen ook sporten. Geldgebrek wordt in 3% van de gevallen als reden genoemd. Bijna 95% van de basisschool jeugd vindt het leuk tot heel erg leuk om te sporten.

Twaalf jaar en ouder

Het percentage sporters is in Diemen met 9% toegenomen, van 66% in 2005 naar 75% in 2014. Mannen (77%) sporten iets meer dan vrouwen (74%). De sportdeelname neemt af met het vorderen van de leeftijd en toe met het opleidingsniveau. Van de inwoners ouder dan 65 jaar, sport iets meer dan de helft *niet*. Laag opgeleiden sporten minder (59%) dan hoog opgeleiden (84%). Sporters in Diemen beoefenen meerdere sporten (gemiddeld 2,4) en ruim twee derde (69%) sport één tot enkele malen per week.

Fitness (27,4%), hardlopen (13,4%), zwemmen (5,9%), fietsen (5,0%), en tennis (4,7%) zijn de meest beoefende sporten in Diemen. In vergelijking met 2005 heeft voetbal plaats gemaakt voor fietsen. Veldvoetbal vormt onder mannen nog wel een veel beoefende sport (8%). Overeenkomstig het beeld in Amsterdam hebben de ongeorganiseerde en commerciële sporten (fitness, fietsen en hardlopen) flink terrein gewonnen in Diemen. Ruim drie kwart van de sporters (79%) sport één tot enkele malen per week.

Jongeren (44%) zijn minder vaak lid van een sportvereniging dan kinderen (61%). Het percentage jongeren met een lidmaatschap is wel toegenomen, van 35% in 2005 naar 44% in 2014, maar blijft achter op Amsterdam (55%). Sporten in georganiseerd verband (bij een sportvereniging) is met name populair onder jongens. Inwoners ouder dan achttien jaar, sporten met name in ongeorganiseerd en commercieel verband.

Zwemvaardigheid

Ruim 93% van de inwoners geeft aan te kunnen zwemmen. De zelf gerapporteerde zwemvaardigheid is onder 65-plussers (86%) en allochtonen (90%) geringer. Ruim drie kwart van de inwoners (77%) beschikt over één of meerdere zwemdiploma's. Het bezit van een zwemdiploma is geringer onder 65-plussers (55%), allochtonen (56%) en laag opgeleiden (63%).

Niet-sporten

Een kwart van de inwoners sport niet. Ruim één zesde (17%) heeft nooit gesport. Dat is beduidend meer dan in Amsterdam (8%). Gevraagd naar de reden waarom men niet *meer* sport worden fysieke problemen (27%), ouderdom (24%) en tijdgebrek (24%) het meest frequent genoemd.

Gezond bewegen en fit

Als norm voor gezond bewegen wordt voor volwassenen een half uur matig intensief bewegen op ten minste vijf dagen in de week gehanteerd. Ruim de helft van de inwoners van Diemen (56%) voldoet aan deze Nederlandse Norm voor Gezond Bewegen (NNGB). Ruim drie procent is daarentegen inactief en komt geen enkele dag van de week aan bewegen toe. Voor fitheid wordt een norm gehanteerd van ten minste driemaal per week 20 minuten inspannende lichaamsbeweging. Ruim veertig procent (42%) van de inwoners uit Diemen voldoet aan deze fitnorm.

2.2.6 Conclusies sportdeelname

Vanuit landelijk perspectief zijn de volgende tendensen in sportdeelname waarneembaar:

1. *sportdeelname is stabiel en schommelt rond de 65%;*
2. *jongeren, volwassenen zonder jonge kinderen, mensen zonder beperkingen, autochtonen, hogeropgeleiden en mensen met een hoger inkomen doen meer aan sport dan hun tegenpolen;*
3. *mannen nemen vaker deel aan sport dan vrouwen en zijn ook vaker lid van een sportvereniging;*
4. *bij jongeren wordt sport minder belangrijk na hun 14de en neemt hun animo geleidelijk af;*
5. *volwassenen met thuiswonende kinderen sporten minder dan leeftijdsgenoten zonder kinderen.*

De sportdeelname in Diemen is toegenomen. Vanuit meerdere gezichtspunten kunnen de volgende aandachtsgroepen worden benoemd: 1) ouderen, 2) laag opgeleiden en 3) allochtonen. De sportvereniging heeft beduidend minder grip op de leeftijdscategorie ouder dan 18 jaar. Dit vormt een aanleiding na te denken over een ander (georganiseerd) verenigingsaanbod en het meer geschikt maken van de openbare ruimte voor sport. Een kwart van de inwoners in Diemen sport niet, dat is beduidend meer dan in Amsterdam. Gevraagd naar de reden waarom men niet (meer) sport worden fysieke problemen (27%), ouderdom (24%) en tijdgebrek (24%) het meest frequent genoemd. Dit vormen specifieke aandachtspunten voor beleid te meer daar niet bewegen, lichamelijke inactiviteit, vanuit gezondheidsperspectief (veel) aandacht verdient.

2.3 Beleid

Sportbeleid staat niet op zichzelf maar wordt mede vorm gegeven door het bredere beleidskader, zowel landelijk als lokaal vanuit een integraal perspectief. Daarnaast is het ook het voorgaande sportbeleid van belang. Dit beleidskader komt in deze paragraaf aan bod.

2.3.1 Rijksoverheid

Het Rijksprogramma Sport en bewegen in de buurt is er op gericht dat de keuze voor een actief en gezond leven ook een makkelijke keuze wordt. Hiertoe wordt ondermeer geïnvesteerd in Buurtsportcoaches en de Sportimpuls. Daarnaast bestaat er vanuit het Rijk specifieke aandacht voor sport en bewegen in het onderwijs en een veilig sportklimaat.
Buurtsportcoaches zorgen voor meer sport- en beweegaanbod. Dit kan vanuit de sport, maar evenzogoed vanuit de zorg, welzijn of het onderwijs. Het Rijk financiert 40% van de kosten van buurtsportcoaches. De overige 60% cofinanciering dient lokaal georganiseerd te worden, hetzij door de gemeente, hetzij door lokale partijen en instellingen.

Sportimpuls vormt een subsidie voor sportactiviteiten voor mensen die niet of nauwelijks sporten. Lokale sportaanbieders kunnen, op de voorwaarde van samenwerking met bijv. zorg of onderwijsinstellingen, zelf een substantieel subsidiebedrag aanvragen voor de organisatie van lokaal vernieuwend sportaanbod. Naast een algemene sportimpuls (€3,4 miljoen per jaar) is er tevens één specifiek voor kinderen met overgewicht (€1,5 miljoen per jaar) en één specifiek voor jeugd in lage inkomensbuurten (€4 miljoen per jaar). De subsidie wordt maximaal 2 jaar verstrekt. Daarna is het de bedoeling dat de sportactiviteiten doorgaan zonder subsidie.

Met de Onderwijsagenda 'Sport, bewegen en een gezonde leefstijl' streeft het Rijk samen met het onderwijs naar een kwalitatieve en kwantitatieve verruiming van sport en bewegen in en rondom de school. Concreet wordt er gestreefd naar meer scholen met het vignet Gezonde school, meer kinderen die voldoen aan de beweegnorm en meer vakdocenten voor het bewegingsonderwijs. Hiervoor is € 4 miljoen beschikbaar.

In opdracht van het ministerie van VWS werkt sportkoepel NOC*NSF samen met de sportbonden aan het actieplan 'Naar een veiliger sportklimaat'. Een veiliger sportklimaat gaat over het behoud van plezier in de sport als sporter, vrijwilliger of toeschouwer door het tegengaan van agressie, ongewenst gedrag en discriminatie en bevorderen van respect en sportiviteit. Door middel van opleidingen, workshops, samenwerking en de inzet van materialen wordt er ondermeer gestreefd naar sportverenigingen die zich inzetten voor 'Sportiviteit & Respect', het verbeteren van de pedagogische vaardigheden van trainers en het uitdragen van spelregels die een positieve invloed hebben op het spel.

Diemen neemt deel aan het Rijksprogramma 'Sport en bewegen in de buurt'. Diemen ontvangt jaarlijks €94.000 van het Rijk voor de inzet van buurtsportcoaches. Dit gebeurt in Diemen langs de programmalijnen Jeugd, Senioren en Vitale sportverenigingen. De stichting Welzijn Diemen vervult hierbij een spilfunctie waartoe ook de coördinatie aldaar is belegd.
Lokale verenigingen en instellingen in Diemen hebben tot op heden *geen* gebruik gemaakt van de Sportimpuls. Enerzijds speelt onbekendheid van de regeling hierbij een rol. Anderzijds speelt mee dat het aanvragen van een sportimpuls niet altijd als eenvoudig wordt ervaren. Rijksmogelijkheden voor versterking van lokaal sportbeleid blijven daardoor onbenut.
Diemen zet (reeds) sterk in op sport en bewegen op en rond de scholen. De gemeente investeert in de kwaliteit van het bewegingsonderwijs (€106.000 per jaar), schoolsportdagen (€10.500 per jaar), schoolzwemmen (€61.500 per jaar) en kindzomerspelen (€30.000). Daarnaast wordt ook de buurtsportcoach ingezet voor een naschools sportaanbod. Dit maakt het mogelijk dat alle basisscholen twee uren bewegingsonderwijs per week kunnen aanbieden, schoolzwemmen en een natte gymles, een naschoolssportaanbod als ook schoolsportdagen.
Een Veiliger sportklimaat vormt momenteel geen specifiek aandachtspunt in Diemen.

2.3.2 Sportbeleid Diemen

De vorige sportnota 'Diemense sport, Die Mensen Sporten!' beoogde zoveel mogelijk inwoners van Diemen op een verantwoorde manier aan enige vorm van sportbeoefening te kunnen laten deelnemen. Hiertoe is ondermeer het volgende gerealiseerd in de afgelopen jaren:

1. samenwerking tussen de welzijnsstichting en het onderwijs is gestimuleerd, waardoor naschoolse sportopvang mogelijk is;
2. sportgids Diemen werd uitgebracht om meer bekendheid te geven aan het sportaanbod in Diemen;
3. voor het accommodatiebeleid zijn nadere uitgangspunten gesteld: kosten voor realisatie van basisvoorzieningen (sporthallen en sportvelden) komen voor rekening van de gemeente en voor secundaire

voorzieningen (clubaccommodaties en was- en kleedlokalen) zoveel mogelijk bij sportverenigingen (1/3de regeling);
4. op basis van onderzoek naar de ruimtebehoefte van de Diemense sport is de binnensportcapaciteit uitgebreid met een luchthal;
5. sportstimulering gericht op oudere jongeren, allochtonen, gehandicapten en ouderen is gestimuleerd, door initiatieven die tot doel hebben het sportaanbod voor deze doelgroepen te vergroten, te subsidiëren;
6. organisatie van evenementen is gestimuleerd door het instellen van een subsidiemogelijkheid voor verenigingen;
7. ouders met een laag inkomen kunnen een beroep doen op een financiële regeling vanuit de bijzondere bijstand om kinderen te kunnen laten deelnemen aan sportclubs en zwemlessen;
8. Diemen werkt in regionaal verband samen aan een sportaanbod voor mensen met een beperking;
9. buurtsportcoaches zijn in najaar 2104 aangesteld voor senioren, jeugd en vitale sportverenigingen;
10. SV Diemen kreeg twee nieuwe kunstgrasvelden en één natuurgrasveld werd omgebouwd tot kunstgrasveld;
11. manege de Eenhoorn, ATVD en SV Zeeburg hebben een beroep gedaan op de 1/3 regeling ter vernieuwing of verbetering van hun clubaccommodatie;
12. In de openbare ruimte zijn meerdere trapveldjes gerealiseerd, waaronder het Cruyff Court in Diemen Noord, andere speelruimtes werden opnieuw ingericht met meer aandacht voor uitdaging en beweging.

Het uitvoeringsbudget voor de sportnota werd bijgesteld van €30.000 naar circa €40.000 per jaar[2]. Daarnaast is in de afgelopen periode het budget voor bewegingsonderwijs (€106.000), schoolsportdagen (€10.500), kinderzomerspelen (€30.000) en schoolzwemmen (€61.500) in stand gehouden.

2.3.3 College programma Diemen

Ontmoeten en verbinden vormt het centrale bestuurlijke thema voor de periode 2014 – 2018. Hierbij wordt veel belang gehecht aan goede sportvoorzieningen. Die dienen voor iedereen toegankelijk te zijn en te worden aangeduid als: 'de hardware van de sociale netwerken van Diemen'. Om de kracht van sociale netwerken verder te versterken wordt gestreefd naar meer samenwerking tussen Brede Scholen, sportorganisaties en de Stichting Welzijn Diemen.
Het college wil dat meer Diemenaren in beweging komen en benoemt hiertoe ondermeer de volgende concrete punten:
1. de 1/3 regeling bij uitbreiding en vernieuwing van sportaccommodaties wordt gehandhaafd;
2. initiatieven voor het oprichten van nieuwe sportverenigingen worden actief ondersteund;
3. wanneer een gebrek aan inkomen het belemmert dat jongeren gaan sporten, is actieve ondersteuning op zijn plek.

2.3.4 Wmo beleid Diemen

Vanuit de negen prestatievelden van de Wmo wordt integraal gewerkt aan vier thema's: meedoen in de wijk, opgroeien in Diemen, samen de weg vinden en zelfstandig blijven. Sport kan als onderdeel van een integraal beleid een belangrijke bijdrage leveren aan het versterken van het Wmo-beleid. Sportverenigingen hebben de potentie om met hun accommodaties een belangrijke rol te vervullen als het gaat om het realiseren van een activiteitenaanbod in de wijk dat een breed deel van de samenleving aanspreekt, ook voor inwoners met een smalle beurs. De sportaccommodatie vormt een plek voor ontmoeting.

Om sporten en bewegen voor mensen met een beperking mogelijk te maken en te stimuleren neemt de gemeente Diemen deel aan het Samenwerkingsverband Aangepast Sporten (SAS). In samenwerking met andere gemeenten uit de Amstelland regio is een sportaanbod voor mensen met een beperking samengesteld. Dit betreft een aanbod van zowel sportverenigingen en aanbieders uit Diemen als uit andere gemeenten. Door dit in regionaal verband op te pakken kan een gevarieerd sportaanbod worden gerealiseerd voor verschillende beperkingen. Dit aanbod is geïnventariseerd, wordt actueel gehouden en stelselmatig onder de aandacht gebracht bij de doelgroep. Voorbeelden hiervan in Diemen zijn judo, G- tennis, duiken en schieten bij Diemense sportverenigingen, fitness bij het gezondheidscentrum en zorgcentra en duiken en zwemmen voor kinderen met speciale eigenschappen in het Agobad en het Duranbad.

2.3.5 Gezondheidsbeleid

In Diemen is overgewicht een serieus probleem. Van de kinderen heeft 19% overgewicht, van de jongeren 12%. Met name jonge meisjes en niet-Nederlandse jongeren hebben overgewicht[3]. Dit is hoger dan in omringende gemeenten met uitzondering van Amsterdam. Kinderen uit gezinnen met een lage Sociaal Economische Status

[2] Dit is zonder inbegrip van de gemeentelijke kosten voor instandhouding van de sportinfrastructuur.
[3] Factsheet overgewicht Diemen 2014 GGD Amsterdam

(SES) zijn beduidend minder vaak lid van een sportvereniging of sportschool (54%) dan kinderen uit gezinnen met een hogere SES (78%). Van de kinderen in Diemen heeft bijna 38% volgens de ouders minstens één gezondheidsklacht of probleem[4].

Mensen die voldoende bewegen, gezond eten, niet roken en matig alcohol drinken, leven langer, doen minder een beroep op de zorg en voelen zich gezonder. Om die reden vormt het stimuleren van deelname aan bewegingsactiviteiten één van de vier speerpunten van het thema gezonde leefstijl van de Gezondheidsnota Diemen. In het kader van het gezondheidsbeleid is het wenselijk dat zoveel mogelijk inwoners op een verantwoorde manier aan enige vorm van sportbeoefening kunnen deelnemen. Op basis van een brede samenwerking wordt gestreefd naar een verhoogde deelname aan sport- en beweegactiviteiten onder met name die groepen waarvoor dit nog geen vanzelfsprekendheid vormt zoals ouderen, mensen met een beperking en mensen in sociaal isolement.

De gezondheid van Diemenaren verschilt per buurt en is afhankelijk van ondermeer inkomen, opleiding, biologische factoren, de fysieke en sociale omgeving, leefstijl en toegankelijkheid en kwaliteit van de gezondheidszorg. Uit een integrale analyse van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) blijkt dat de gezondheidsachterstanden in het gebied rondom de flat Beukenhorst beduidend groter zijn dan in andere gebieden/buurten van Diemen. Gezond in de Stad (GIDS) is een stimuleringsprogramma voor lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. Door middel van GIDS wordt een brede en integrale aanpak gestimuleerd om gezondheidsachterstanden terug te dringen in de wijk of buurt samen met de bewoners zelf. Het is een 4-jarig programma waarbij de gemeente Diemen met ingang van 2015 voor de resterende 3 jaar is aangewezen door het ministerie als één van de GIDS-gemeenten. De toewijzing is gebaseerd op de statusscore van wijken van het Sociaal Cultureel Planbureau. De aanpak is in eerste instantie gericht op de omgeving van de Beukenhorst. Deze aanpak wordt later mogelijk ook gehanteerd in andere wijken van Diemen.

2.3.6 Conclusies beleid

De instrumentele waarde van sport en bewegen kan op een breed maatschappelijke terrein worden ingezet. Diemen neemt deel aan het Rijksprogramma voor de inzet van buurtsportcoaches maar laat de mogelijkheden vanuit de sportimpuls ongemoeid. Diemen investeert met vakdocenten, schoolzwemmen, schoolsportdagen en de inzet van buurtsportcoaches voor een naschoolsportaanbod in ruime mate in sport- en bewegen op en rond de school. Diemen werkt in regionaal verband aan een sportaanbod voor mensen met een beperking. Een veiliger sportklimaat vormt evenwel geen specifiek aandachtspunt in Diemen. In achterliggende jaren is met uitgifte van de sportgids op beperkte schaal geïnvesteerd in de promotie en bekendheid van het sportaanbod. Sportverenigingen worden in beleidsmatig opzicht genoemd als een belangrijk plek voor ontmoeting. Overgewicht vormt een serieus probleem in Diemen. In algemene zin blijkt de gezondheidssituatie in het gebied rondom de flat Beukenhorst slechter te zijn dan die in andere buurten van Diemen. Dit vormt aanleiding voor een buurtgerichte gezondheidsaanpak. De in het Coalitieakkoord genoemde "Kracht van Diemen" verdient een variant: De Sportieve Kracht van Diemen, om de potentiële kracht van sport en bewegen ondermeer op de terreinen gezondheid en ontmoeting verder te benadrukken.

[4] Jeugdgezondheidsmonitor Diemen 2010 GGD Amsterdam

2.4 Organisatie

In Diemen zijn de volgende organisaties betrokken bij (de uitvoering van) het sportbeleid: a) de gemeente, b) de Sportraad, c) sportverenigingen en d) stichting Welzijn Diemen. Betreffende partijen als ook hun onderlinge samenwerking komt in deze paragraaf aan bod.

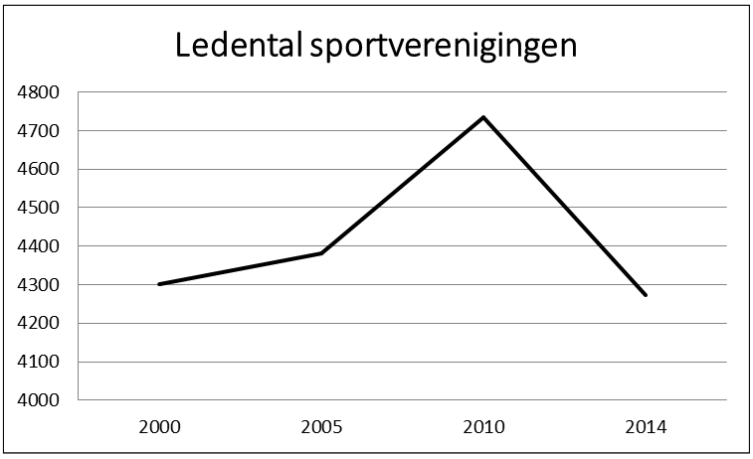
2.4.1 Gemeente

De gemeente is eigenaar van sportaccommodaties en verzorgt het beheer, onderhoud en exploitatie vanuit de gemeentelijke lijnorganisatie[5]. Ambtelijke capaciteit op het gebied van sport moet verdeeld worden over operationele en beleidsmatige taken. Door de focus op de operationele zaken, is er beperkte capaciteit beschikbaar voor het beleidsmatige onderdeel van het sportbeleid.

2.4.2 Sportraad

Diemen kent sinds 1975 een Sportraad Diemen die toeziet op de bevordering van lichamelijke vorming en sportbeoefening zowel in als buiten verenigingsverband. Zij kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan het gemeentebestuur over verschillende facetten van de sport. Ook verenigingen en instellingen kunnen een beroep doen op de Sportraad Diemen. Tevens bevordert zij de onderlinge samenwerking als ook initiatieven op het terrein van de ongeorganiseerde sport. Elke vereniging uit Diemen heeft één vertegenwoordiging in de Sportraad. Daarnaast is de wethouder Sport en één gemeenteambtenaar lid van de Sportraad Diemen. De Sportraad vergadert viermaal per jaar.

2.4.3 Sportverenigingen

Circa 4.300 personen zijn lid van één van de 21 sportverenigingen in Diemen. Het huidige ledenaantal komt ongeveer overeen met dat uit het jaar 2000 maar is de afgelopen vier jaar (vergelijk 2014 – 2010) wel met circa 10% afgenomen (zie grafiek). Met name tennis (TVDZ en ATVD) honk- en softbal, badminton en zwemmen kregen te maken met een dalend ledenaantal. Door zeven sportverenigingen uit Diemen wordt ledenaantal als een knelpunt ervaren. De daling van het aantal leden bij deze verenigingen verklaart de daling ten opzichte van het aantal lidmaatschappen in 2010. De Blue Stars, SV Diemen, De Eenhoorn en Zeeburg handbal vormen de positieve uitschieters qua ledenaantal. De stijging van het aantal leden bij SV Diemen hangt samen met de aanleg van een nieuw kunstgrasveld. De algemene dalende trend in Diemen is in overeenstemming met het landelijke beeld, als is de daling in Diemen wel forser. In tegenstelling tot de landelijke dalende trend groeit het basketbal en handbal in Diemen.

Tennis, schaatsen en tafeltennis hebben een geringe aantrekkingskracht op de jeugd blijkens een gering percentage jeugdleden. Turnen, paardensport en judo hebben daarentegen een grote aantrekkingskracht op de jeugd. In ruim twee derde van de gevallen zijn de leden van de Diemense sportverenigingen ook inwoners van Diemen. De karatedo vereniging Kyo Un Kai, de damvereniging, basketbalvereniging Blue Stars, De Eenhoorn en Tennisvereniging Diemen Zuid hebben relatief veel leden uit omliggende gemeenten. Sporters uit Diemen maken ook gebruik van binnensportaccommodaties (25%), buitensportaccommodaties (15%) en andersoortige voorzieningen (20%) buiten de gemeente Diemen.

[5] De manager van het Sportcentrum valt onder directe verantwoordelijkheid van het afdelingshoofd samenleving.

2.4.4 Stichting Welzijn Diemen

Stichting Welzijn Diemen (SWD) organiseert verschillende sportactiviteiten zoals Meer bewegen voor Ouderen, gymnastiek voor allochtone vrouwen, de Kinderzomerspelen, sportinstuif en vakantieactiviteiten. Buurtsportcoaches zijn via SWD actief op programmalijnen jeugd (naschools activiteiten) senioren en vitale sportverenigingen, gericht op beïnvloeding in de eigen leefomgeving gekoppeld aan de vindplaats van de doelgroep. In opdracht van de gemeente richt de buurtsportcoach vitale sportvereniging zich met name op beleidsvraagstukken van sportverenigingen. In de praktijk blijkt dit niet altijd eenvoudig. Sportverenigingen dragen in zeer beperkte mate *zelf* onderwerpen aan. De deelname aan sport- en bewegen verschilt op verschillende scholen en in wijken. Bij de inzet van buurtsportcoaches houdt SWD hier rekening mee.

2.4.5 Privaat sportaanbod

Diemen kent een divers privaat sport- en beweegaanbod van ondermeer fitness (o.a. Basic-Fit, Train More, Full of Life) vechtsporten (o.a. San-Mac Sports) en dansen (o.a. Global Dance Centre en Black & White). Formeel heeft de gemeente geen (subsidie)relatie met private sportaanbieders. Het aanbod van private sportaanbieders kan echter wel een aanvulling zijn op het verenigingsaanbod bij doelgroepgerichte activiteiten (bijvoorbeeld dansen voor schooljeugd). Dit maakt private sportaanbieders een volwaardige partner bij (de uitvoering van) sportstimuleringsbeleid. Dit wordt versterkt door de grote populariteit van sporten als fitness en dans.

2.4.6 Samenwerking

Het speelveld van de sport wordt groter. Waar sport voorheen ging over de sportverenigingen, zijn vandaag de dag o.a. zorg- en welzijnsinstellingen, private partijen, scholen en buurtsportcoaches betrokken bij sport en bewegen. Hierdoor zijn er steeds meer actoren actief op het speelveld van sport en bewegen. Dit leidt tot nieuwe kansen, samenwerking. Het vergt echter ook een extra inspanning ten aanzien van o.a. afstemming en communicatie. Naast de vrijwilliger van de sportvereniging zijn nu ook welzijnswerkers, zorgprofessionals en buurtsportcoaches actief met sport en bewegen.

De samenwerking in Diemen krijgt op verschillende manieren vorm. Met vijf scholen (Ark, Venser, Kersenboom, Octopus en St. Petrus) wordt nauw samengewerkt met Stichting Welzijn Diemen (SWD) om sporten en bewegen met de inzet van buurtsportcoaches verder onder de aandacht te brengen. Er worden regelmatig naschoolse activiteiten georganiseerd, soms in samenwerking met sportverenigingen. Om deze samenwerking een goede basis te geven wordt de inzet van een convenant overwogen. Ten behoeve van het schoolzwemmen bestaat er een samenwerking tussen gemeente (Sportcentrum Duran) en alle scholen. De Sportraad Diemen nodigt frequent en afhankelijk van het onderwerp andere partijen en organisaties uit voor hun vergaderingen. De buurtsportcoach vitale sportverenigingen bezoekt met grote regelmaat de vergaderingen van de Sportraad Diemen. De 'verbreding van het sportveld' heeft evenwel (nog) niet geleid tot een andere werkwijze of samenstelling van de Sportraad. Een groot deel van de sportverenigingen is (nog) niet betrokken bij sport activiteiten voor het onderwijs of anderszins voor specifieke aandachtsgroepen zoals senioren. Door middel van projecten zoals Wonen Plus en de huisbezoeken, heeft SWD evenwel goed zicht op kwetsbare groepen zoals inactieve senioren. Dit biedt een basis voor verdergaande samenwerking.

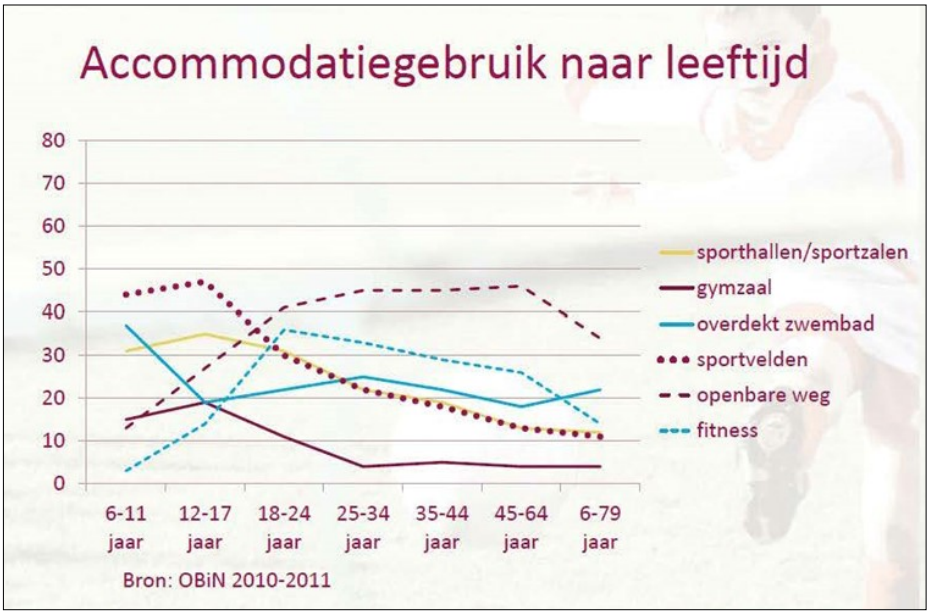
2.4.7 Conclusies organisatie

De ambtelijke capaciteit bij de gemeente Diemen voor sport is beperkt. Dit heeft als mogelijk risico dat er kansen blijven liggen, bijvoorbeeld ten aanzien van de inzet Impulsgelden vanuit het Rijk of de verbinding zoeken met andere partners voor een brede samenwerking. Een meer integrale benadering van sport en bewegen, kan een geclusterde ambtelijke inzet vanuit andere beleidsdomeinen (gezondheid, Wmo, senioren) rechtvaardigen.
De Sportraad vormt een 'gevestigd orgaan' in Diemen. Het toenemend aantal partijen dat actief is met sporten en bewegen leidt ertoe dat de Sportraad meer gesprekspartners krijgt. Dit kan aanleiding vormen voor een heroverweging van de samenstelling en werkwijze van de Sportraad.
Het totaal aantal leden bij sportverenigingen daalt (in overeenstemming met het landelijke beeld). Zowel ledenaantallen als de sportaccommodatie worden door relatief veel verenigingen als knelpunt ervaren. Wil Diemen de sportvereniging ook in breder maatschappelijk verband in kunnen zetten, dan vormen dit aandachtspunten.
Stichting Welzijn Diemen (SWD) is mede door de inzet van buurtsportcoaches een lokale spilfunctie gaan vervullen op het terrein van sport en bewegen. Soms is het nog zoeken naar de juist vorm (verenigingsondersteuning) soms liggen daar verdere kansen voor samenwerking (convenanten).
De samenwerking tussen verschillende lokale partijen in Diemen op het gebied van sport en bewegen begint vorm en inhoud te krijgen. Verdere mogelijkheden voor een bredere en structurele samenwerking liggen evenwel in het verschiet.

2.5 Ruimte

Om te sporten (en bewegen) heb je ruimte nodig. Hiervoor kun je terecht bij verschillende binnen- en buitensportaccommodaties en het zwembad. Sporten gebeurt echter niet alleen bij de 'formele' sportaccommodaties. Ook de openbare ruimte wordt in toenemende mate gebruikt om te sporten. Al deze domeinen (binnensport, buitensport, zwembad en openbare ruimte) komen aan bod in deze paragraaf na een beschouwing op de landelijke en lokale ontwikkelingen ten aanzien van ruimtegebruik door sport.

2.5.1 Landelijke ontwikkelingen ruimtegebruik

De vraag naar sportvoorzieningen verschilt sterk per leeftijd (zie tabel). Kinderen maken frequent gebruik van formele sportvoorzieningen (sportvelden, gymzalen en zwembad). Vanaf de leeftijdsgroep 12 – 17 jaar (jongeren) neemt dit rap af. Vanaf de leeftijdsgroep 18 – 24 jaar vormt de openbare weg de belangrijkste plek om te sporten, gevolgd door commercieel sportaanbod (fitness).
Dit komt overeen met het beeld van de toename van informeel en ongeorganiseerd sporten. Vriendengroepen spreken onderling af om te gaan fietsen of hardlopen en doen daarbij geen beroep op sportverenigingen of formele sportaccommodaties. Dit verklaart ook de grote populariteit van deze sporten.

2.5.2 Accommodatiegebruik in Diemen

Uit de Sportmonitor Diemen 2014 blijkt dat het overgrote merendeel van de sporters in Diemen (zeer) tevreden is over de sportaccommodaties in Diemen (binnensport 88%, buitensport 81%, andersoortig 84%). Het aanbod is gevarieerd, aangepast op verschillende doelgroep, goed bereikbaar en voorzien van een goede parkeergelegenheid. Gemeld als verbeterpunten worden: meer sportvoorzieningen in de openbare ruimte, beter onderhoud, een hockeyclub en meer zaalcapaciteit (binnensport). In een recente burgerpeiling[6] geeft 59% van de Diemenaren aan (zeer) tevreden te zijn over de sportvoorzieningen in Diemen. Dit is onder het landelijke gemiddelde van 71%. Gevraagd naar de meest aansprekende aspecten van wonen in Diemen komen sportvoorzieningen (pas) op plek 14 in betreffende peiling.
Sporters in Diemen maken met name gebruik van binnensportaccommodaties (in Diemen 48%, elders 25%) buitensportvoorzieningen (in Diemen 12%, elders 15%) en andersoortige voorzieningen zoals een weg of een park (in Diemen 25%, elders 20%).
Uit de verenigingsmonitor Diemen blijkt dat de accommodatie door relatief veel (8) sportverenigingen als knelpunt wordt ervaren. De zorgen hebben betrekking op zaalcapaciteit voor de binnensport, de wens voor meer opslag-, en vergaderruimte en de prijs van de accommodatie in verhouding tot het (geringe) aantal leden. Uitbreiding van het sportaanbod in de middaguren op meerdere binnensportlocaties als ook een drankautomaat in de locatie Schoolstraat klinken door in de enquête onder sportverenigingen.

[6] Waar staat de gemeente Diemen 2015, Newcom Research & Consultancy

2.5.3 Binnensport

De binnensportaccommodaties van de gemeente Diemen worden in de tabel nader gespecificeerd. De blaashal wordt geplaatst op een van de handbalvelden en kent minder comfort en gebruiksmogelijkheden (schuine wanden en geen was- en kleedlokalen) en een kortere levensduur (10 jaar). Naast de sportzaal beschikt sportcentrum Duran tevens over: een zwembad, een zestal schietbanen en twee squashbanen.

Binnensportaccommodaties

no	naam	type	afmeting
1	Diemen	sporthal	48 x 22
2	Duran	sportzaal	22 x 28
3	Voordewind	blaashal	48 x 22
4	Diemen Noord	gymnastieklokaal	12 x 21
5	Schoolstraat beneden	gymnastieklokaal	12 x 21
6	Schoolstraat boven	gymnastieklokaal	12 x 21

Binnensportaccommodaties worden voornamelijk gebruikt door het onderwijs (overdag) en sportverenigingen (’s avonds en weekend). De bezetting van de binnensportaccommodaties kan als volgt worden gespecificeerd.

Bezetting binnensportaccommodaties

				werkdagen		weekend	
no	naam	type	periode	overdag	avond	overdag	avond
1	Diemen	sporthal	okt - mrt	vol onderwijs	vol sport	vol	50%
			voor - na seizoen	vol onderwijs	75% sport	50%	50%
2	Duran	sportzaal	okt - mrt	80% onderwijs	70% sport	vol	50%
			voor - na seizoen	80% onderwijs	60% sport/particulier	50%	50%
3	Diemen	blaashal	okt - mrt	leeg	70% sport	50%	50%
4	Diemen Noord	gymlokaal	gehele binnen seizoen	80% onderwijs	60% sport/particulier	20%	leeg
5	Schoolstraat beneden	gymlokaal	gehele binnen seizoen	80% onderwijs	60% sport/particulier	20%	leeg
6	Schoolstraat boven	gymlokaal	gehele binnen seizoen	80% onderwijs	60% sport/particulier	20%	leeg

De binnensportaccommodaties in Diemen kennen realistisch gezien een goede bezettingsgraad. Dat gymnastieklokalen een geringere bezetting kennen vanuit sportverenigingen laat zich logisch verklaren door hun geringere gebruiksmogelijkheid voor sportverenigingen in vergelijking met de grotere binnensportaccommodaties. Dat de bezetting van binnensportaccommodaties vanuit de sportverenigingen in het voor- en naseizoen lager is, is eveneens logisch te verklaren doordat niet alle sporten een volledig binnensportseizoen kennen van veertig weken. Doordat de blaashal niet geschikt is voor regulier bewegingsonderwijs, kent de blaashal praktisch geen bezetting overdag. De blaashal vormt wel een (zeer)kosten efficiënte methode voor het opvangen van de piekbelasting van het verenigingsgebruik.

2.5.4 Buitensport

Diemen telt zeven buitensportverenigingen waarvan de accommodaties als volgt gespecificeerd kunnen worden.

Buitensportaccommodaties

no	sport	vereniging	accommodatie	type	aantal	locatie
1	voetbal	SV Diemen	voetbalveld	kunstgras	3	sportpark Diemen
			miniveld	kunstgras	1	
			keepershoek	kunstgras		
2	korfbal	DKV Victoria	korfbalveld	kunstgras	2	sportpark Diemen
			korfbalveld junior	kunstgras	1	
3	honk- en softbal	TIW-Survivors	honkbalveld	natuurgras	1	sportpark Diemen
			softbalveld	natuurgras	1	
4	tennis	TVDZ	tennisbanen	kunstgras	6	sportpark Diemen
5	tennis	ATVD	tennisbanen	gravel	9	Diemen centrum
6	handbal	SV Zeeburg	hanbalveld	asfalt/rubber	2	Diemen centrum
7	paardensport	De Eenhoorn	spring/dressuur binnen		1	Diemen noord
			spring/dressuur buiten		1	

In de achterliggende periode kreeg SV Diemen twee nieuwe kunstgrasvelden en is één natuurgrasveld omgebouwd tot kunstgrasveld. De korfbal heeft recentelijk een nieuw kunstgrasveld gekregen. Door de nieuwe en kleinere KNKV normen voor de afmeting van een korfbalveld, was het mogelijk om binnen het bestaande grondbeslag twee speelvelden en één juniorveld te realiseren. Het merendeel van buitensportaccommodaties is gesitueerd op sportpark Diemen en vormt gemeentelijk eigendom. Manege De Eenhoorn is een zelfstandige vereniging (zonder winstoogmerk), dit in tegenstelling tot particuliere maneges, die ook in Diemen gevestigd zijn.
De tennisverenigingen kennen een grote mate van zelfredzaamheid. Betreffende verenigingen dragen (bijna) volledig zorg voor het onderhoud en zijn verantwoordelijk voor nieuwbouw en renovatie. De clubgebouwen

vormen in alle gevallen het eigendom van de vereniging[7] die hiertoe een beroep kunnen doen op de 1/3 regeling van de gemeente[8]. Manege de Eenhoorn, ATVD en SV Zeeburg hebben afgelopen jaren een beroep gedaan op de 1/3 regeling ter vernieuwing of verbetering van hun clubaccommodatie.
Voor wat betreft de capaciteit voor buitensport kan gesteld worden dat er: a) overcapaciteit is aan tennisbanen, b) voldoende capaciteit voor korfbal en handbal, en c) ondercapaciteit voor voetbal. Voetbalverenging S.V. Diemen heeft behoefte aan een extra veld. De honk- en softbalvelden van de TIW-Survivors kennen daarentegen een zeer geringe bezetting. Tot slot wordt opgemerkt dat er via meerdere kanalen (o.a. via de Sportmonitor Diemen) aandacht wordt gevraagd voor de mogelijkheid van een hockeyvereniging in Diemen.

2.5.5 Zwembad

De gemeente Diemen telt twee zwembaden. Het Ago Zwembad en het zwembad in sportcentrum Duran.

Het AGO zwembad (1977) is een klein zwembad van de gemeente Amsterdam in Diemen. Het heeft ruime voorzieningen voor mensen met een beperking en extra warm water. Het aanbod bestaat dan ook voor een belangrijk deel uit zwemactiviteiten op medische indicatie. Er is echter ook vrijzwemmen, moeder en kind zwemmen en zweminstructie. De gemeente Amsterdam overweegt de subsidie aan het zwembad met ingang van januari 2017 te beëindigen, waarschijnlijk met sluiting tot gevolg. Naar mening van de gemeente Amsterdam kunnen mensen met een beperking terecht in meerdere Amsterdamse zwembaden waaronder het zwembad Only Friends in Amsterdam Noord.

Het zwembad van sportcentrum Duran vervult sinds begin jaren tachtig een belangrijke sportieve en maatschappelijke functie voor de gemeente Diemen. Jaarlijks weten circa 200.000 bezoekers het Sportcentrum te vinden om te (leren) zwemmen, squashen, zaalvoetballen, discozwemmen of simpelweg te genieten. Het Sportcentrum wordt beheerd en geëxploiteerd door de gemeente. Op basis van een helder bedrijfsplan wordt gericht gewerkt aan het verder optimaliseren van de exploitatie met aandacht voor ondermeer naschoolse- en doelgroepgerichte activiteiten. Het zwembad kent (evenals de sportzaal) in algemene zin een goede bezetting. Enerzijds heeft een gerichte bedrijfsvoering hieraan bijgedragen. Anderzijds spelen externe factoren het sportcentrum positief in de kaart. De centrale ligging, de makkelijke bereikbaarheid per auto i.c.m. gratis parkeren en de sluiting van zwembaden in de regio werken positief uit voor het sportcentrum. Verbeterpunten in de exploitatie van het sportcentrum vormen de squashbanen, de vergaderruimte en het sporthalgebruik in de zomermaanden. De exploitatie van het restaurant en de sauna zijn de verantwoordelijkheid van een private partij.

Bezoekersaantallen sportcentrum Duran				
	2005	2009	2011	2012
recreatief zwemmen	57.035	45.768	40.797	39.545
aquafit	3.491	1.527	1.526	1.490
zwemles	40.500	30.980	25.126	23.616
schoolzwemmen	16.500	16.428	15.960	14.200
verenigingszwemmen	20.900	33.023	36.916	38.726
sportzaal	71.474	75.863	66.556	79.879
totaal	209.900	203.589	186.881	197.456

Sportcentrum Duran heeft een redelijk stabiel bezoekersaantal. Binnen de verschillende gebruikersgroepen zijn wel verschillen merkbaar. Zo namen recreatief zwemmen (-32%), Aquafit (-67%) en schoolzwemmen (-14%) af. De ogenschijnlijke afname van zwemles vormt het gevolg van een andere roostervorm (minder keer maar langer zwemles). Het gebruik door verenigingszwemmers (+85%) en sportzaalgebruikers (+12%) nam toe.

2.5.6 Openbare ruimte

In de vorige sportnota nam sporten in de openbare ruimte geen (prominente) plek in. Speelruimte werd 'geregeld' in een afzonderlijke nota, het speelruimteplan. In achterliggende periode is wel de samenwerking gezocht met Ruimtelijk Beheer (RB). Dit klinkt ondermeer door in de het Groenplan Diemen (2011) dat zich ondermeer richt op het verhogen van de gebruikskwaliteit van diverse locaties waar openbare ruimte (mede) wordt gebruikt voor sport en bewegen. In hetzelfde Groenplan wordt eveneens aandacht gevraagd voor de verbinding van de woonwijk Plantage de Sniep en Sportpark Diemen door middel van paden, het verbeteren van toegankelijkheid en het realiseren van een route rondom het sportpark. Ondanks het ontbreken van de openbare ruimte als thema in de sportnota is er de afgelopen jaren wel het nodige gerealiseerd dat zeker niet onvermeld mag blijven zoals: a) het Cruyffcourt in Diemen Noord, b) natuurspeelplaats De Omloop en c) het Van Markenplantsoen.

[7] Met uitzondering van het clubgebouw van TIW-Survivors, dat is eigendom van de gemeente.
[8] Bij nieuwbouw en renovatie van clubgebouwen kunnen sportverenigingen een financiële bijdrage van de gemeente krijgen tot maximaal 1/3 van de investeringssom.

2.5.7 Conclusies ruimte

Kinderen maken frequent gebruik van formele sportvoorzieningen (sportvelden, gymzalen en zwembad). Vanaf de leeftijdsgroep 12 – 17 jaar (jongeren) neemt dit rap af. Vanaf de leeftijdsgroep 18 – 24 jaar vormt de openbare weg de belangrijkste plek om te sporten, gevolgd door commercieel sportaanbod (fitness).

Mede door de toename van ongeorganiseerde en informele sporten neemt het belang van de openbare ruimte als sportruimte toe.

De uitdaging voor de binnensport in Diemen ligt op de midden lange termijn (vijf jaar). De gemeente Diemen kent omvangrijke nieuwbouw projecten (Hollandpark en Plantage Sniep). Alhoewel er ook een beroep zal worden gedaan op voorzieningen in het Amsterdamse zal met de groei van het aantal inwoners naar verwachting ook de behoefte aan sportvoorzieningen in Diemen toenemen. Diemen heeft te maken met enkele oudere binnensportaccommodaties (sporthal Diemen en Duran) en een tijdelijke accommodatie (blaashal) die een vaste plek verworven lijkt te hebben in Diemen. De vaste binnensportaccommodaties van Diemen verkeren (op basis van visuele schouw) in goede staat van onderhoud. Dit laat onverlet dat het ook investeringen vergt om dit zo te houden en mogelijk de algehele binnensportcapaciteit uit te breiden. Het einde van de exploitatietermijn van de tijdelijke blaashal komt in zicht. Dit maakt de vraag legitiem of er een nieuwe blaashal moet komen, dan wel dat er (in samenhang met veranderingen in de vraag naar binnensportruimte) een andere meer permanente oplossing dient te komen.

Bij de buitensport dient zich de vraag aan hoe de beschikbare ruimte zo goed mogelijk benut gaat worden. Op relatief korte termijn zijn er grote (vervangings)investeringen in de buitensport gewenst voor de renovatie van honk- en softbalvelden. Tegelijkertijd is er behoefte aan meer voetbalvelden, is er vraag naar hockey in Diemen en is er tevens de wens om sportpark Diemen een meer open structuur te geven als sportieve corridor tussen de woonwijk Plantage Sniep en de Diemen. Er is simpelweg onvoldoende ruimte (en financiële middelen) om al deze verzoeken te kunnen honoreren.

Zwemmen in Diemen wordt verzorgd door het AGO bad met een gericht aanbod en het gemeentelijke Duran zwembad met een breed aanbod. Het AGO bad kent geen betrokkenheid van de gemeente Diemen, het is een Amsterdams zwembad. De gemeente Amsterdam overweegt de subsidie aan het AGO zwembad met ingang van januari 2017 te beëindigen, waarschijnlijk met sluiting tot gevolg.

Het Duran zwembad vormt een intensief gebruikte zwemvoorziening die op leeftijd begint te raken. Het zwembad verkeert (op basis van visuele schouw) in goede staat van onderhoud. Dit laat onverlet dat het de nodige investeringen zal gaan vergen om deze voorziening te behouden. Daarbij kent het zwembad ook enkele aandachtspunten die voor functionele verbetering vatbaar zijn (zoals ontvangstruimte en directe omgeving). Ook hierbij dient zich de vraag aan hoe Diemen de komende jaren zwemmen wil accommoderen binnen de gemeentegrenzen.

Openbare ruimte is in de vorige sportnota onderbelicht gebleven als ruimte om te sporten. Vanuit Ruimtelijke Ontwikkeling, groenplan en speelruimteplan wordt al wel aandacht besteed aan sport en bewegen.

2.6 Financiën

Financiën is op drie manieren verweven met sport(beleid): 1) tarieven, 2) subsidies en 3) accommodatiekosten. Deze aspecten komen in deze paragraaf aan bod.

2.6.1 Tarieven

De tarieven voor de binnensport in Diemen kunnen als volgt worden gespecifieerd en toegelicht.

Tarieven binnensport				
accommodatie	tarief algemeen	tarief verenigingen	afmeting	
Sporthal Diemen	€ 55,20	€ 36,80	1056	m2
kleine zaal	€ 10,45	€ 6,97		
Blaashal Diemen	€ 55,20	€ 36,80	1056	m2
Duran	€ 44,10	€ 29,40	616	m2
Gymzalen	€ 14,65	€ 9,77	252	m2

De tarievenstructuur voor de binnensport in Diemen is eenvoudig. Er is één tarief en verenigingen betalen 66% van dit tarief. Er wordt geen onderscheid gemaakt in: a) kwaliteit voorziening (blaashal versus sporthal) en b) daluren versus weekenduren. Wanneer de tarieven in Diemen worden vergeleken met die in andere gemeenten, is de tariefstelling in Diemen voor alle binnensportaccommodaties voor verenigingen laag.

De tarieven voor de buitensport in Diemen kunnen als volgt worden gespecificeerd en toegelicht.

Tarieven Buitensport			
voetbalveld	kunstgras	€ 4.272	per veld
korfbalveld	kunstgras	€ 3.293	ruimte voor 2 velden
honkbalveld	natuurgras	€ 4.730	samen
softbalveld	natuurgras		
handbalveld	asfalt	€ 2.102	per veld
handbalveld	kunststof	€ 2.102	per veld

De tarievenstructuur voor de buitensport in Diemen is eenvoudig. Er is één tarief voor het gebruik van een buitensportvoorziening voor het gehele seizoen gedurende de gehele week. De grondslag voor de tarieven is onbekend, historisch gegroeid. Op basis van een algemeen vergelijk met de tarieven in andere gemeenten, kan de tariefstelling in Diemen als laag worden aangemerkt.

Tarieven zwembad	
Volwassene	€ 4,70
Volwassene met stadspas	€ 3,90
Kind tot 17 jaar	€ 3,90
65+	€ 3,90
Kind/65+ met stadspas	€ 3,20
Student	€ 3,90
hele bad (per uur)	
vereniging	€ 105,00
commercieel	€ 303,00

De tarieven voor het zwembad in Diemen kunnen als volgt worden gespecificeerd en toegelicht.
De tarievenstructuur voor het zwembad in Diemen is eenvoudig. Er is één zwembadtarief en afhankelijk van leeftijd, inkomen (stadspas) of studie kun je een enkele of een dubbele korting krijgen. De hoogte van de tarieven is afgestemd met de tarieven in de regio om goede balans te vinden tussen exploitatie en maatschappelijk gebruik.

Zwembaden in de regio		
Duran	Diemen	€ 4,70
Amsterdam Oost	Amsterdam	€ 4,50
Miranda bad	Amsterdam	€ 4,10
Zuiderbad	Amsterdam	€ 3,60
Sloterpark	Amsterdam	€ 4,70
Veenweide	Mijdrecht	€ 4,70
Meerkamp	Amstelveen	€ 4,70
Meerbad	Abcoude	€ 4,70
Bijlmer sportcentrum	Amsterdam	€ 4,00
Kikkerfort	Breukelen	€ 4,75

Een vergelijk van het zwembadtarief in Diemen met die in omliggende gemeenten leidt tot navolgend overzicht.
In vergelijking met zwembaden in de regio is de tariefstelling in Diemen (iets) bovengemiddeld. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het voorzieningenniveau voor recreatieve doeleinden (glijbanen, waterstromen et cetera) bij veel van de zwembaden in de regio, ruimer is dan bij Duran. Dit rechtvaardigt de conclusie dat het zwembadtarief in Diemen aan de hoge kant is.

2.6.2 Sportsubsidies

De gemeente Diemen kent een drietal specifieke sportsubsidies, een evenementensubsidie, de jeugdsportpas en een investeringssubsidie. Bovendien kunnen kinderen uit gezinnen met een laag inkomen een beroep doen op een financiële regeling vanuit de bijzondere bijstand om te kunnen sporten.

2.6.2.1 Evenementensubsidie

Voor de organisatie van een sportevenement kunnen lokale verenigingen en instellingen een subsidie aanvragen. Met de organisatie van sportevenementen wordt sport(deelname) gepromoot. Per evenement kan eenmaal per jaar een subsidie worden aangevraagd van tenminste €500 en maximaal €1.000. Het evenement dient in Diemen plaats te vinden en de reguliere wedstrijden qua status en allure te overstijgen. Een globale beschrijving van het evenement, inclusief doelgroep bereik en begroting volstaat. Het jaarlijkse budget van €10.000 wordt ieder jaar volledig besteed.

2.6.2.2 Jeugdsportpas

Een aantal sportverenigingen neemt deel aan het sportkennismakingsproject de jeugdsportpas. Via school kunnen kinderen kennismaken met een bepaalde sport en een aantal trainingen volgen bij de sportvereniging, zonder verdere verplichting. Om dit kennismakingsaanbod te stimuleren kunnen (20) sportverenigingen een subsidie krijgen van max €250. Jaarlijks is er €5.000 beschikbaar. De jeugdsportpas heeft tot nieuwe jeugdleden bij de deelnemende verenigingen geleid. Jaarlijks maken circa zeven verenigingen gebruik van de jeugdsportpas. Het aantal kinderen dat deelneemt varieert van 10 tot 120 kinderen. Het meisjesvoetbal van SV Diemen is tien jaar geleden gestart na een jeugdsportpas actie. S.V. Diemen telt inmiddels tien meisjesteams. Met de komst van de buurtsportcoaches (die o.a. in samenwerking met sportverenigingen een naschools kennismakingsaanbod organiseren) lijkt de animo voor de jeugdsportpas af te nemen.

2.6.2.3 Investeringssubsidie

Voor de nieuwbouw, renovatie- en/of uitbreiding van verenigingsaccommodaties en was- en kleedlokalen kunnen sportverenigingen eenmaal in de 25 jaar beroep doen op de gemeente voor maximaal €200.000 subsidie. Verstrekking van deze investeringssubsidie geschiedt op basis van een zogeheten 1/3 regeling. Een derde van de investeringskosten is subsidiabel. Voor één derde kan een rentedragende lening worden aangegaan bij de gemeente. Eén derde van de investeringssom dient de sportvereniging zelf op te brengen. De afgelopen jaren is verschillende keren een beroep gedaan op de investeringssubsidie. De investeringssubsidie is van toepassing op de clubaccommodaties en was- en kleedlokalen van sportverenigingen. De aanleg van velden komt voor rekening van de gemeente. Manege de Eenhoorn, ATVD en SV Zeeburg hebben de afgelopen jaren met succes een beroep gedaan op de 1/3 regeling ter vernieuwing of verbetering van hun clubaccommodatie.

2.6.2.4 Kinderen uit gezinnen met een laag inkomen en sporten.

Vanuit de bijzondere bijstand kent Diemen een financiële regeling die speciaal gericht is op kinderen van 4 tot en met 17 jaar om sporten voor kinderen uit gezinnen met een smalle beurs mogelijk te maken. Kinderen in de leeftijd van 4-11 jaar kunnen jaarlijks een bedrag van €250,- ontvangen. Kinderen in de leeftijd van 12-17 jaar kunnen jaarlijks een bedrag van €350,- ontvangen. De huidige inkomensgrens bedraagt 120% van de bijstandsnorm. Diemen is voornemens de bedragen en de inkomensgrens te verhogen en intensiever te communiceren over de regeling (o.a. naar sportverenigingen toe) om het zogeheten ‘niet-gebruik’ tegen te gaan.

2.6.3 Accommodatiekosten

Achtereenvolgens wordt aandacht besteed aan de financiën van de binnensport, de buitensport en het zwembad.

2.6.3.1 Financiën binnensport

De binnensportaccommodaties kost de gemeente Diemen jaarlijks ruim €330.000. Op basis van een vergelijk met de exploitatie van binnensportaccommodaties van gelijke grootte in andere gemeenten, valt op dat de kapitaallasten relatief laag zijn en de onderhoudskosten hoog. Dit laat zich verklaren door de leeftijd van de accommodaties. De binnensportaccommodaties in Diemen zijn relatief oud waardoor de kapitaallasten gering zijn. Het is gebruikelijk dat oudere accommodaties meer onderhoud vergen dan jongere accommodaties. De gemeente Diemen beschikt over een aantal sporthalbeheerders die vanuit sporthal Diemen de verschillende binnensportaccommodaties beheren. Hun inzet wordt toegerekend naar de verschillende binnensportaccommodaties.

2.6.3.2 Financiën buitensport

De buitensportaccommodaties kost de gemeente Diemen jaarlijks circa €300.000. De voetbalvereniging neemt verreweg het grootste deel voor haar rekening, voornamelijk als gevolg van kapitaallasten door recente investeringen in nieuwe kunstgrasvelden. Deze vereniging is met duizend leden ook verreweg het grootst. Tennisvereniging TVDZ is in financieel opzicht zelfvoorzienend (evenveel baten als kosten[9]). Wanneer de kosten voor de buitensportaccommodaties worden afgezet tegen het aantal leden van een vereniging is tennis (330 leden) de meest voordelig sport en honk- en softbal (110 leden) het duurst. Met de aanstaande renovatie van het honk- en softbalveld zullen de kosten voor deze sport verder toenemen.

2.6.3.3 Financiën zwembad

Het sportcentrum Duran (inclusief sportzaal) kost de gemeente Diemen jaarlijks circa €320.000. De exploitatie van sportcentrum Duran heeft zich afgelopen jaren positief ontwikkeld. De baten namen met 19% toe en de lasten met ruim 23% af[10]. Wanneer benutting en exploitatie wordt vergeleken met zwembaden van een gelijke omvang in (15) andere gemeenten valt dit vergelijk positief uit voor: a) het aantal bezoekers en b) de inkomsten die het sportcentrum weet te genereren. De energiekosten zijn daarentegen relatief hoog, ook wanneer rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van de sportzaal.

2.6.4 Conclusies financiën

Sport in Diemen is goedkoop. De tarieven voor de binnen- en buitensport liggen laag. De tarieven voor het zwembad vormen hierop de enige uitzondering. De tarieven voor de sport in Diemen zijn eenvoudig. Er wordt geen onderscheid aangebracht in piek en daluren, kwaliteit voorziening en ten dele voor verschillende gebruikersgroepen. Eenvoud in tariefstelling heeft een meerwaarde. Het 'eenheidstarief' dient echter wel 'fair' te zijn en geen nadelige exploitatiegevolgen te hebben. De tarieven in Diemen zijn historisch gegroeid, er ontbreekt een heldere grondslag.
De sportsubsidies in Diemen kennen een duidelijke gerichtheid (evenementen, kennismaking jeugd en sportaccommodaties) en een tijdelijk (eenmalig) karakter. Ze zijn bovendien niet uitsluitend gericht op sportverenigingen. De sportsubsidies leveren het gewenste resultaat/output op en zijn vergelijkbaar met die in gemeenten in de regio. Zo lang jeugd en evenementen aandachtspunten vormen binnen het sportbeleid van Diemen vormt de huidige manier van subsidiëren een (ogenschijnlijk) effectief instrument.
De exploitatie van de binnensport en de zwembaden is redelijk te noemen. Kapitaallasten zijn laag door de leeftijd van de accommodaties en onderhoudskosten zullen de komende jaren verder oplopen. Bij de buitensport bestaan grote verschillen tussen de kosten per type accommodatie per lid, mede veroorzaakt door investeringen in kunstgrasvelden (voetbal) of een lage bezetting (honkbal).

[9] Dit financiële resultaat wordt mede veroorzaakt door het niet heffen van erfpacht en het uitblijven investeringen in de accommodatie in de afgelopen jaren.

[10] De daling in de lasten komt evenwel met name voor rekening van een afname in kapitaallasten en groot onderhoud.

Hoofdstuk 3 Aanbevelingen

Op basis van de inventarisatie en conclusies worden de volgende aanbevelingen gedaan.

3.1 Sportdeelname

1. De sportdeelname in Diemen heeft zich positief ontwikkeld maar die van ouderen (>65jaar) blijft achter. In het kader van participatie en vitaliteit is een actieve en sportieve levensstijl onder ouderen zeer gewenst. Aanbevolen wordt de sportdeelname onder 65-plussers te bevorderen van het huidige 45% naar 50%.
2. Een kwart van de inwoners van Diemen sport niet. Fysieke problemen, ouderdom en tijdgebrek worden genoemd als specifieke reden. Aanbevolen wordt om met een laagdrempelig beweeg en sportaanbod in de directe leefomgeving mensen letterlijk in beweging en aan het sporten te krijgen. Genoemde redenen (ouderdom, gezondheid) kunnen hierbij als specifiek aandachtspunt worden meegenomen.
3. Vanuit maatschappelijk en gezondheidsperspectief is een actieve levensstijl minstens zo waardevol als sportdeelname. Momenteel voldoet 56% van de Diemenaren aan de Nederlandse Norm voor Gezond Bewegen (NNGB). Een verhoging van het percentage Diemenaren dat voldoet aan de NNGB wordt aanbevolen.

3.2 Beleid

4. Overgewicht vormt een serieus gezondheidsprobleem in Diemen. Aanbevolen wordt sport en bewegen in te zetten als onderdeel van een integrale aanpak van dit gezondheidsprobleem.
5. De gezondheidssituatie in het gebied rondom de flat Beukenhorst blijkt slechter dan die in andere gebieden in Diemen. Dit vormt aanleiding tot een buurtgerichte gezondheidsaanpak, Gezond in de Stad (GIDS). Aanbevolen wordt om sport en bewegen onderdeel te laten zijn van deze buurtgerichte aanpak om zo een beweegvriendelijke omgeving en daarmee gezonde omgeving te creëren.
6. De Rijksmogelijkheden van de Sportimpuls worden niet benut. Deze Rijksregeling biedt concrete mogelijkheden voor o.a. programma's gericht op: a) gezonde leefstijl bij kinderen en b) kinderen in lage inkomensbuurten. Aanbevolen wordt dat de gemeente Diemen in samenwerking met lokale verenigingen en instellingen de mogelijkheden van de sportimpuls op gerichte wijze gaat benutten.
7. Het beleidsvoornemen om sportverenigingen aan te spreken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid dient verwerkt te worden in concrete maatregelen en activiteiten. Aanbevolen wordt om op basis van een brede lokale samenwerking (convenant) sportverenigingen: 1) een bijdrage te leveren aan een naschools sportaanbod, 2) een sportaanbod voor senioren en 3) activiteiten in het kader van ontmoeting, gezondheid en een veilig sportklimaat.
8. Om agressie, ongewenst gedrag en discriminatie te voorkomen en tegen te gaan en respect en sportiviteit te bevorderen, wordt een planmatige aanpak aanbevolen om te komen tot een veilig sportklimaat bij sportverenigingen.
9. Afgelopen jaren is met de uitgifte van de sportgids op beperkte schaal aandacht besteed aan de promotie en bekendheid van sport in Diemen. Kennis van het aanbod vormt een vereiste om te gaan sporten en bewegen. Aanbevolen wordt de promotie en bekendheid van sport en bewegen in Diemen op basis van een nadere (doelgroep) analyse te verbeteren met onder andere de inzet van internet en social media.
10. Diemen investeert veel in sport en onderwijs met o.a. vakdocenten, schoolzwemmen, schoolsportdagen en naschools sportaanbod. Gezien het belang van sport en bewegen op jonge leeftijd/in de context van school wordt voortzetting hiervan aanbevolen.

3.3 Organisatie

11. Een integrale benadering van sport en bewegen vergt ook de ambtelijke inzet vanuit verschillende beleidsterreinen. Aanbevolen wordt de vorming van een ambtelijk cluster vanuit verschillende beleidsterreinen voor een integrale aanpak van sport en bewegen.
12. Het 'speelveld' van de sport verbreed. Naast sportverenigingen zijn ook o.a. onderwijs-, welzijn- en zorginstellingen actief op het terrein van sport en bewegen. Aanbevolen wordt dat de Sportraad Diemen als 'oudste sportorgaan' hierop zijn samenstelling en/of werkwijze afstemt.
13. Er wordt meer samengewerkt tussen zorg-, onderwijs- en welzijnsorganisaties en sportverenigingen. Dit vormt een goede basis. Aanbevolen wordt te komen tot een meer structurele en zichtbare samenwerking op basis van een convenant met wederzijdse afspraken, de inzet van buurtsportcoaches en een passende promotie (branding en communicatie).

14. Ruim vier duizend mensen zijn lid van een sportvereniging in Diemen maar dit aantal is dalend. Wanneer een maatschappelijke beroep wordt gedaan op sportverenigingen, dienen zij hiertoe in de gelegenheid te worden gesteld. Aanbevolen wordt dat een buurtsportcoach de sportverenigingen gaat ondersteunen bij: a) een vernieuwend en vraaggericht sportaanbod, b) meer vrijwilligers en c) de aanvraag van een sportimpuls.

3.4 Ruimte

15. De toename van de ongeorganiseerde en informele sport rechtvaardigt een strategische inzet van de openbare ruimte als ruimte om te sporten en bewegen. Aanbevolen wordt de openbare ruimte meer geschikt te maken op de volgende plekken: a) Plantage Sniep/sportpark Diemen, b) omgeving Beukenhorst/Diemen Zuid en c) in het groenplan van Diemen om te komen tot 'sportieve Diemerrondjes'.
16. De binnensportaccommodaties raken op leeftijd waarbij de onderhoudskosten verder gaan toenemen. Diemen krijgt meer inwoners (Hollandpark en Plantage Sniep) en de blaashal vormt een tijdelijke voorziening. Aanbevolen wordt te komen tot een meerjarig perspectief op binnensportaccommodaties.
17. Sportcentrum Duran met het zwembad vormt een intensief gebruikte voorziening die op leeftijd raakt. Aanbevolen wordt een toekomstvisie voor het sportcentrum, inclusief een nieuw bedrijfs- en organisatieplan.
18. Gezien de sterk wisselende benutting en vraag naar buitensportaccommodaties (over- en ondercapaciteit), de wens voor nieuwe buitensporten, aankomende noodzakelijke investeringen en een 'open karakter' van het Diemen sportpark, wordt aanbevolen om: a) een afwegingskader op te stellen voor het maken van investeringskeuzes in de buitensport en b) een meerjarig perspectief op buitensportaccommodaties te ontwikkelen met verschillende scenario's ter afweging.

3.5 Financiën

19. Sport in Diemen is goedkoop en de tariefstelling is eenvoudig. Dat vormt een voorrecht om te behouden. Aanbevolen wordt de eenvoud en prijsstelling te behouden en helder te communiceren.
20. Aanbevolen wordt de huidige sportsubsidies (evenementen, investeringen en sportjeugdpas) te behouden met meer budget voor evenementen en minder voor de jeugdsportpas. De mogelijkheid om: a) via evenementen (randactiviteiten) meer mensen aan het sporten en bewegen te krijgen (met inzet van buurtsportcoaches of partners) en b) sportevenementen te benutten in het kader van stadspromotie, kunnen hierbij een plek krijgen.
21. Kinderen uit gezinnen met een laag inkomen (120% bijstandsnorm) kunnen een beroep doen op een financiële regeling vanuit de bijzondere bijstand om sporten mogelijk te maken. Aanbevolen wordt deze regeling te handhaven, de jaarlijkse bijdrage en de inkomensgrens te verhogen en meer bekendheid te geven aan de regeling.
22. De kosten voor het accommoderen van verschillende buitensporten verschillen. Aanbevolen wordt kosten onderdeel te laten zijn van het afwegingskader voor het maken van investeringskeuzes in de buitensport (zie aanbeveling 16.

Hoofdstuk 4 Strategie

4.1 Inleiding

Zoals gesteld in het collegeprogramma refereert de Kracht van Diemen aan het vermogen van het stedelijk dorp om te ontmoeten en verbinden. Sport en bewegen kunnen hieraan een bijdrage leveren. Sport en bewegen brengt mensen samen, houdt mensen gezond, vitaal en zelfredzaam. Goede sportvoorzieningen en (openbare)ruimte om te sporten en bewegen zijn hierbij essentieel. Sportorganisaties kunnen een maatschappelijke bijdrage leveren. Het vormt de *Sportieve* Kracht van Diemen. In dit hoofdstuk wordt de strategie van deze sportieve kracht uiteengezet met: a) een heldere visie, b) een duidelijke ambitie, c) concrete doelen en doelstellingen en d) de thema's voor komende jaren.

4.2 Visie

Sport en bewegen vormen een integraal onderdeel van een gezonde en sociale samenleving.

Voor ruim vier duizend mensen vervult een Diemense sportvereniging een sleutelrol in hun sociale leven. Daarnaast zijn er velen die op eigen gelegenheid sporten met vrienden, in de openbare ruimte, het fitnesscentrum of in de buurt. Mensen die regelmatig sport en bewegen, nemen actief deel aan de samenleving. Zij ontmoeten mensen en blijven langer vitaal, gezond en zelfredzaam. Deze instrumentele kracht van sport en bewegen is groot en vormt vanuit onze visie een integraal onderdeel van een gezonde en sociale samenleving. Een samenleving waarin de sportvereniging belangrijk blijft, maar sport en bewegen vanuit een breder perspectief wordt bezien.

4.3 Missie

Inwoners van Diemen een leven lang de mogelijkheid bieden tot sport, bewegen en een actieve levensstijl. Daar waar nodig springt de gemeente bij.

Sport, bewegen en een actieve levensstijl leveren voordelen op. Om zoveel mogelijk Diemenaren hiervan de vruchten te laten plukken voorziet de gemeente in de condities en voorwaarden die sport en een actieve levensstijl mogelijk maken, zoals goede (sport)voorzieningen. Veel Diemenaren zijn prima in staat om op eigen gelegenheid deel te nemen aan sport en/of er een actieve levensstijl op na te houden. Zij hebben de hulp van de gemeente hierbij niet nodig. Voor anderen is dit minder vanzelfsprekend. Vaak ook personen voor wie sport en bewegen juist erg nuttig en zinvol is. In die gevallen kan de gemeente vanuit een onderlinge samenwerking een duwtje in de rug geven.

4.4 Doelen en doelstellingen

Onze missie wordt doorvertaald in de volgende doelen en doelstellingen:

1. Meer senioren fit en actief

De deelname aan sport neemt af met het vorderen van de leeftijd. Van de inwoners ouder dan 65 jaar, sport iets meer dan de helft *niet*. Juist op latere leeftijd is het van groot belang om te sporten en te bewegen, en actief deel te blijven nemen aan de samenleving (participatie). Daarom wordt ingezet op een verhoging van de deelname aan sport- en beweegactiviteiten door senioren bij voorkeur in de eigen buurt.

Doelstellingen 2016 – 2020:

a. Senioren sporten en bewegen meer
    i. sportdeelname van 45% naar 50%
    ii. beweegnorm van 56% naar60%
b. Senioren positiever over hun gezondheid door sport en bewegen
c. Senioren minder eenzaam door sport en bewegen

2. Betere gezondheid door sport en bewegen

Inactiviteit vormt in toenemende mate een bedreiging voor de (volks)gezondheid. Omgekeerd werkt sport en bewegen preventief voor overgewicht en obesitas, diabetes, hart- en vaatziekten, botontkalking en nog meer dan dertig andere chronische aandoeningen. Daarom wordt sport en bewegen ingezet voor een betere gezondheid: op en rond de school, in wijken en buurten en bij de sportvereniging.

Doelstellingen 2016 – 2020:

a. Minder overgewicht bij kinderen en jongeren door sport en bewegen
    i. overgewicht kinderen van 19% naar 17%
    ii. overgewicht jongeren van 12% naar 10%
b. Afname gezondheidsachterstand in het gebied rond de flat Beukenhorst door sport en bewegen
    i. Beukenhorst wordt een beweegvriendelijke omgeving

3. Goede voorzieningen voor sport, bewegen en een actieve levensstijl

Om te kunnen sporten en bewegen heb je ruimte nodig. Diemen groeit en de binnensportaccommodaties en het zwembad raken op leeftijd. Om sport te kunnen blijven accommoderen dienen er weloverwogen keuzes te worden gemaakt. Dat geldt in sterke mate voor de buitensport. De ruimte is (letterlijk) beperkt en de wensen velerlei. Hoe kan de beschikbare ruimte zo optimaal mogelijk in worden gezet om ook de buitensport naar de toekomst toe die plek te geven die het verdient. Tot slot wordt er ook in grote mate een beroep gedaan op de openbare ruimte (wegen, plantsoenen, parken en Diemerbos et cetera) om te sporten en bewegen. Hoe kan Diemen hierin voorzien.

Doelstellingen 2016 – 2020:

a. Goede benutting van ruimte en middelen voor buitensportverenigingen
b. Toekomstbestendige binnensport en zwemsport in Diemen
c. Betere benutting openbare ruimte voor sport en bewegen

4.5 Uitwerking

De bovenstaande doelen en doelstellingen worden in volgende hoofdstukken concreet uitgewerkt

Hoofdstuk 5: Senioren
Hoofdstuk 6: Gezondheid
Hoofdstuk 7: Ruimte
Hoofdstuk 8: Financiën

In de hoofdstukken vijf tot en met zeven wordt antwoord gegeven op de vragen:

a. Waar gaat het om?
b. Wat willen we bereiken?
c. Wat gaan we daarvoor doen?

In hoofdstuk acht wordt antwoord gegeven op de vraag:

d. Wat mag dat kosten?

Hoofdstuk 5 Senioren

5.1 Waar gaat het om?

Sport en bewegen
Van de inwoners ouder dan 65 jaar sport meer dan de helft *niet*[11]. Landelijk gezien is de sportdeelname onder 65-plussers de afgelopen jaren juist toegenomen tot 58%[12]. Iets meer dan de helft van de Diemenaren (56%) voldoet aan de Nederlandse Norm voor Gezond Bewegen[13] daar waar het landelijk gemiddelde 63% bedraagt[14]. Vanuit het oogpunt van gezondheid en participatie is een actieve en sportieve levensstijl zeer gewenst, zeker onder ouderen. Als voornaamste redenen om niet of minder te bewegen worden opgevoerd gezondheidsproblemen of angst voor blessures. Een deel is ontevreden over het sportaanbod in Diemen.

Gezondheid
Een flink aantal ouderen in Diemen ervaart hun gezondheid als matig. Met het toenemen van de leeftijd, neemt de tevredenheid over de eigen gezondheid af. In de leeftijdscategorie >65 jaar beoordeelt 22% zijn gezondheid als matig, in de leeftijdscategorie >75 jaar is dit percentage toegenomen tot 39%[15]. Ouderen hebben vaak te kampen met chronische aandoeningen.

Participatie
Eenzaamheid gaat hand in hand met een slechtere gezondheid en een lagere kwaliteit van leven. In de leeftijdscategorie 50 – 75 jaar voelt 39% zich (matig tot ernstig) eenzaam. In de leeftijdscategorie 75 plus neemt dit percentage toe tot 56%[16]. Door sport en bewegen legt men sociale contacten, het verbetert de psychosociale gezondheid.

5.2 Wat willen we bereiken?

5.2.1 Senioren sporten en bewegen meer

Globaal zijn er drie groepen 65-plussers: a) de sportende senioren, b) de niet-sportende vitale senioren en c) de niet-sportende kwetsbare senioren. Diemen richt zich primair op de kwetsbare groep niet sportende 65-plussers. Niet sportende vitale senioren van 55 jaar en ouder vormen een afgeleide doelgroep. Sportdeelname onder senioren is afhankelijk van diverse factoren zoals intrinsieke motivatie, sociaal economische status, kennis en sociale steun uit de omgeving. Van de inwoners die niet of te weinig beweegt, geeft 16% aan hulp of ondersteuning nodig te hebben om dit te willen verbeteren. Een goed bereik van de doelgroep (communicatie en interventie) is hierbij van essentieel belang.

Diemen zet in op een toename van de sportdeelname onder senioren (65+) van 45% naar 50% en op een meer actieve levensstijl waarbij het percentage Diemenaren dat voldoet aan de Nederlandse Norm voor Gezond Bewegen stijgt van 56% naar 60%. Diemen richt zich primair op de groep kwetsbare 65-plussers.

5.2.2 Senioren positiever over hun gezondheid door sport en bewegen

Meer senioren aan het sporten en bewegen krijgen, ondersteunt en versterkt de ambities uit het WMO-beleid en de gezondheidsnota 2013-2016. Lokale netwerken moeten worden opgebouwd waarbinnen zorgprofessionals,

[11] Sportmonitor Diemen 2014
[12] Sportdeelname 2013 Mullier Instituut
[13] Sportmonitor Diemen 2014: 58% van de inwoners uit Diemen is op vijf dagen in de week tenminste 30 minuten matig intensief lichamelijk actief (NNGB).
[14] OBiN onderzoek 2012/2013 12 – 64 jarigen TNO
[15] Gezondheidsmonitor Diemen 2010 GGD Amsterdam
[16] Gezondheidsmonitor Diemen 2010 GGD Amsterdam

sport- en beweegaanbieders en gemeente met elkaar samenwerken. Doorstroming naar regulier sport- en beweegaanbod in de wijk vormt hierbij een belangrijk doel. Zorgverleners en sport- en beweegleiders dienen te zorgen voor een warme overdracht.

Senioren zijn positiever over hun gezondheid door sport en bewegen. Diemen legt verbindingen tussen eerstelijnszorg, welzijn en sport- en beweegaanbieders.

5.2.3 Senioren minder eenzaam door sport en bewegen

In de leeftijdsgroep 65-plus neemt geleidelijk het aantal sociale contacten af, mede door het uittreden uit het arbeidsproces. Sport en bewegen kan een belangrijke rol spelen bij het maken en/of onderhouden van sociale contacten. Ouderen brengen een relatief groot deel van hun tijd in hun huis en directe woonomgeving door. In de buitenruimte komen zij obstakels tegen die hen belemmeren actief te zijn. Een laagdrempelig sport en beweegaanbod in de eigen buurt kan een bijdrage leveren aan het voorkomen en verminderen van eenzaamheid.

Senioren zijn minder eenzaam door sport en bewegen. Diemen zet in op een breed laagdrempelig sport- en beweegaanbod voor senioren bij voorkeur in de eigen buurt.

5.3 Wat gaan we daarvoor doen?

5.3.1 Sport en bewegen voor senioren

5.3.1.1 Buurtsportcoach

Diemen zet de buurtsportcoach senioren in op de groep kwetsbare senioren die op eigen kracht niet tot sporten en bewegen komt. Diverse aanbieders nemen deel aan Meer Bewegen voor Ouderen. Op een vraaggerichte wijze wordt het sport en beweegaanbod versterkt en het netwerk rond senioren, sport, bewegen en zorg versterkt.
Een voorbeeld hiervan is het project “Welzijn op recept”, dit is een samenwerkingsinitiatief van zorgverleners in Diemen en de SWD, waarin bezoekers van de zorgverleners kunnen worden doorverwezen naar de welzijnswerker voor een advies op maat.

5.3.1.2 Sportverenigingen

Tot op heden vormen senioren geen expliciete doelgroep van sportverenigingen. De demografische ontwikkeling van vergrijzing klinkt nog onvoldoende door bij sportverenigingen. Het verenigingsaanbod en lidmaatschapsvormen moeten passen bij deze specifieke doelgroep. Hierbij kan worden gedacht aan sportactiviteiten overdag met een geringere fysieke inspanning waarbij het sociale aspect een prominente plek inneemt. Er is behoefte aan gekwalificeerde trainers en het vergroten van de toegankelijkheid. Sportvrijwilligers hebben ondersteuning nodig om de vaardigheden en competenties te ontwikkelen die voor deze groep nodig is. De buurtsportcoach vitale sportvereniging kan deze ondersteuning bieden.
Om het sportaanbod bij sportverenigingen voor senioren te vergroten, wordt er met (ten minste) vijf sportverenigingen een convenant afgesloten voor een senioren sport- en beweegaanbod. Sportverenigingen, ouderenorganisaties, Stichting Welzijn Diemen en de gemeente maken op deze manier hun samenwerking zichtbaar en concreet. De gemeente heeft hierin de regie, en Welzijn Diemen vervult een spilfunctie.

5.3.1.3 Sportimpuls

De Rijksregeling Sportimpuls[17] biedt concrete mogelijkheden om bewezen effectieve interventies zoals bijvoorbeeld GALM, Sociaal Vitaal, Wandelvoetbal of Beweegtuin, in te zetten om sport en bewegen onder senioren te bevorderen. Diemen gaat het gebruik van de subsidiemogelijkheid door lokale sportverenigingen, sport- en zorgaanbieders actief promoten. In samenwerking met sportverenigingen, ouderenorganisaties, zorginstellingen en de Stichting Welzijn Diemen worden meerdere aanvragen sportimpuls voor senioren ingediend.

[17] De bedragen die aangevraagd kunnen worden zijn gemiddeld tussen €10.000 en €150.000 per sportimpuls per jaar.

5.3.1.4 Evenementen

Voor de organisatie van een sportevenement kunnen lokale verenigingen en organisaties een subsidie van de gemeente krijgen. Dit kunnen ook sport- en beweegevenementen voor senioren zijn. Om deze doelgroep nadrukkelijker onder de aandacht te brengen, krijgen verzoeken voor evenementen gericht op senioren voorrang op andere evenementen en wordt het budget voor evenementensubsidies verruimd.

5.3.1.5 Promotie en communicatie

Voor het bereiken van inactieve of kwetsbare senioren kan niet worden volstaan met een algemene communicatie aanpak. Om te komen tot een goede en gecombineerde inzet van internet en schriftelijke informatie (bijvoorbeeld flyers of sportgids) is nader onderzoek naar het jargon, waardenpatroon en relevante communicatiekanalen gewenst. Dit geeft antwoord op de vraag met welke boodschap en via welk communicatiekanaal kan deze specifieke doelgroep het beste worden benaderd en is het mogelijk om zogeheten 'communities' te creëren?
In algemene zin is de promotie van sport en bewegen in Diemen gebaat bij een goede vindplaats op internet. Rond de kernbegrippen 'Sport', 'Bewegen' en 'Diemen' wordt een website ontwikkeld waarin het sport- en beweegaanbod in Diemen centraal staat. De website zal een meerwaarde hebben op individuele aanbieders en sport- en beweegactiviteiten doordat al het sport- en beweeg aanbod hier samenkomt, alles over sport en bewegen in Diemen. Het is een functionele website die zich niet richt op nieuws maar op aanbod. De website zal qua look en feel aansluiten bij de positionering van 'Daarom Diemen' en verbinding hebben met 'Diemen voor elkaar' De website zal evenwel niet tonen als een website van de gemeente maar van de inwoners van Diemen. De website zal dienend zijn aan ondermeer het werk van de buurtsportcoaches die het als communicatiekanaal gaan inzetten en beheren. De buurtsportcoaches vervullen daarmee een spilfunctie in de communicatie en promotie van het sport- en beweegaanbod in Diemen.
De inhoudelijke invulling van de website, de boodschap (jargon), look en feel en geschikte combinatie met print (schriftelijke informatie) vormt onderwerp van nader onderzoek.
In aanvulling op de algemene communicatieaanpak, blijft persoonlijk contact met de doelgroep onontbeerlijk. De hoogste deelnamebereidheid onder inactieve senioren ontstaat door werving bij de huisartsenpraktijk[18]. Door samenwerking te organiseren met eerstelijnszorg, wordt de doelgroep bereikt en kunnen laagdrempelige vormen van begeleid bewegen opgepakt worden.

5.3.1.6 Samenwerking

Een goede integrale aanpak van sport en bewegen voor senioren vereist samenwerking van verschillende partijen. De huidige activiteiten voor 65-plussers in Diemen, worden voornamelijk georganiseerd door Stichting Welzijn Diemen, Sportcentrum Duran (gemeente), zorgaanbieders en ouderenorganisaties. Het is de ambitie om ook bij sportverenigingen de mogelijkheden voor seniorensport te verruimen. Om te komen tot een goed samenhangend aanbod en goed bereik van de doelgroep is samenwerking (en een gezamenlijke communicatie) zeer wenselijk.

Om de samenwerking tussen zorgaanbieders, ouderorganisaties, stichting Welzijn Diemen, sportverenigingen en gemeente zichtbaar en concreet te maken, als basis voor een meerjarige en succesvolle aanpak, wordt een *convenant* opgesteld. Het convenant 'Sport en Bewegen in Diemen' vormt de basis voor een concrete doelgerichte, meerjarige samenwerking om sport en bewegen onder senioren te bevorderen.

De samenwerking tussen sport, welzijn en eerstelijnszorg in het kader van sport en bewegen voor ouderen vereist specifieke aandacht. Een belangrijke vindplaats voor de kwetsbare ouderendoelgroep is de eerstelijnszorg zoals de huisarts en de fysiotherapeut. Om de keten van signalering, behandeling en doorstroming naar regulier beweeg- en sportaanbod beter op elkaar te laten aansluiten wordt een werkgroep geïnstalleerd. Deze werkgroep verkent de mogelijkheden om te komen tot een (sluitende) keten en komt met aanbevelingen voor implementatie.

Ten behoeve van een optimale communicatie wordt samengewerkt met studenten van de Hoge School in het kader van o.a. 'community building'.

[18] Koopmans e.a. (2012), *Overzichtsstudie Preventie kan effectiever!* Utrecht, Nivel.

Hoofdstuk 6 Gezondheid

6.1 Waar gaat het om?

Mensen die voldoende sporten en bewegen hebben minder kans op gezondheidsklachten. Daarom vormt het bevorderen van sport en bewegen onderdeel van de nota Gezondheid Diemen 2013-2016 en Gezond in de Stad (GIDS). Voorliggende sportnota geeft hier nadere uitwerking en een impuls aan.

Overgewicht

In Diemen is overgewicht een serieus probleem. Van de kinderen heeft 19% overgewicht, van de jongeren 12%. Met name jonge meisjes en niet-Nederlandse jongeren hebben overgewicht. Dit is hoger dan in omringende gemeenten met uitzondering van Amsterdam[19] .

Meer bewegen voor een betere gezondheid

Een kwart van de inwoners van Diemen sport niet door met name fysieke problemen, ouderdom en tijdgebrek. Dit vormen concrete aanknopingspunten om met een zeer laagdrempelig beweeg en sportaanbod mensen letterlijk in beweging te krijgen, dan wel sport nog eenvoudiger (in de directe leefomgeving) aan te bieden.

Een groot deel van de kinderen tussen de 5 en 10 jaar voldoet volgens hun ouders aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen van ten minste 1 uur per dag. Ook is bijna driekwart van de kinderen uit Diemen lid van een sportvereniging of sportschool. Kinderen uit gezinnen met een lage Sociaal Economische Status (SES) zijn echter minder vaak lid van een sportvereniging (54%) dan kinderen uit gezinnen met een hogere SES (78%). Van de kinderen in Diemen heeft bijna 38% volgens de ouders minstens één gezondheidsklacht of probleem[20].

Gezondheidsachterstanden

De gezond van Diemenaren verschilt per buurt en is afhankelijk van ondermeer inkomen, opleiding, biologische factoren, de fysieke en sociale omgeving, leefstijl en toegankelijkheid en kwaliteit van de gezondheidszorg. Op basis van een lage statusscore van het Sociaal en Cultureel Planbureau ontvangt de gemeente Diemen jaarlijks middelen van het rijk om de gezondheidsachterstand in het gebied rondom de flat Beukenhorst aan te pakken, zogenoemde GIDS-middelen. Als onderdeel van de integrale aanpak (één van de voorwaarden van GIDS[21]) kan sport en bewegen in de buurt een bijdrage leveren aan wegwerken van deze gezondheidsachterstand.

6.2 Wat willen we bereiken?

6.2.1 Minder overgewicht bij kinderen en jongeren door sport en bewegen

Sport en bewegen kan helpen overgewicht te voorkomen en verminderen. Samen met partners zet Diemen sport en bewegen in als onderdeel van een geïntegreerde aanpak om overgewicht onder kinderen en jongeren een halt toe te roepen. Diemen kiest hierbij voor een lokale aanpak in samenwerking met onderwijs en sportverenigingen waarbij kan worden voortgeborduurd op bestaande samenwerking en activiteiten. Dit verkrijgt de voorkeur boven aansluiting bij een landelijke campagne[22].

Overgewicht is een groot probleem in Diemen. Diemen heeft als doelstelling om het overgewicht bij kinderen terug te brengen van 19% naar 17% en bij jongeren van 12% naar 10%. Diemen richt zicht op scholen en sportverenigingen om een gezonde leefstijl bij kinderen en jongeren te integreren in het dagelijkse leven.

[19] Factsheet Overgewicht in Diemen 2014 GGD Amsterdam
[20] Jeugdgezondheidsmonitor Diemen 2010 GGD Amsterdam
[21] Bij de integrale aanpak van Gezond in de Stad wordt langs vijf lijnen gewerkt aan de vermindering van gezondheidsachterstanden: a) fysieke omgeving, b) gedrag en vaardigheden, c) participatie, d) preventie en zorg en e) sociale omgeving.
[22] Aansluiting bij een landelijke campagne zoals bijvoorbeeld Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) heeft naar mening van de gemeente Diemen geen meerwaarde boven een gerichte lokale aanpak.

6.2.2 Afname gezondheidsachterstand in het gebied rondom de Beukenhorst door sport en bewegen

Vanuit het sportbeleid wordt aangesloten bij het GIDS-traject om gezondheidsachterstanden te verminderen door middel van sporten en bewegen in het gebied rondom de flat Beukenhorst en sportcentrum Duran. Door GIDS te koppelen aan meer sporten en bewegen in de buurt via de buurtsportcoaches en de Sportimpuls, ontstaan synergie-effecten. Ook de fysieke ruimte vormt onderdeel van het GIDS-traject.

In de wijk Beukenhorst wordt een beweegvriendelijke omgeving gecreëerd die bijdraagt aan een gezondere leefomgeving.

6.3 Wat gaan we daarvoor doen?

6.3.1 Sport en bewegen op en rond de school

6.3.1.1 Actieve Schoolpleinen

Het schoolplein vormt een belangrijke plek voor kinderen om dagelijks te sporten en te bewegen. De inrichting van een schoolplein kan kinderen aanzetten tot meer sport en bewegen. Een Actief Schoolplein kent diverse fysieke sport- en speelaanleidingen. Het draagt bij aan: a) een actieve levensstijl b) leren respect hebben voor elkaar en c) de verbinding tussen school en wijk. Bij inrichting van nieuwe of herinrichting van bestaande schoolpleinen wordt op vraaggerichte wijze invulling gegeven aan een Actief Schoolplein.

6.3.1.2 Vakdocenten, schoolzwemmen, schoolsportdagen en kindzomerspelen

Diemen investeert (reeds) in vakleerkrachten lichamelijke opvoeding. Dit maakt het mogelijk dat alle leerlingen in Diemen per week twee lesuren kwalitatief goed bewegingsonderwijs krijgen. Circa 230 kinderen krijgen schoolzwemmen en natte gymles. Leerlingen uit groep vijf krijgen één keer per week zwemles. Leerlingen uit groep 6, 7 en 8 krijgen maandelijks een natte gymles. Daarnaast investeer Diemen in de organisatie van schoolsportdagen en worden er in de zomervakantie kindzomerspelen aangeboden. Diemen blijft investeren in deze op jeugd gerichte activiteiten.

6.3.1.3 Buurtsportcoach

De buurtsportcoach jeugd organiseert in samenwerking met sportverenigingen en sportaanbieders een gevarieerd naschools sport- en spelaanbod. Dit kan variëren van tafeltennis tot korfbal, dansen of sport en spel voor kleuters. De naschoolse activiteiten richten zich op alle scholen in Diemen met een focus op: Octopus, Kersenboom, St. Petrus, Venser en De Ark. Er wordt gericht gewerkt aan het bereiken van de doelgroep die nog niet sport. Naast sporten en bewegen wordt hierbij ook aandacht besteed aan voeding en een gezonde leefstijl.

6.3.1.4 Sportverenigingen

De gemeente stimuleert verenigingen om actief aan de slag te gaan met het verbreden van hun aanbod. De koppeling tussen onderwijs en sport dient versterkt te worden zodat het een logische stap is voor leerlingen om deel te nemen aan verenigingsleven in Diemen. De buurtsportcoach vitale vereniging kan de sportverenigingen ondersteunen bij de ontwikkeling van een gericht jeugdbeleid en specifiek sportaanbod. Om het onderwijsgerichte aanbod bij sportverenigingen te vergroten, wordt er met (ten minste) vijf sportverenigingen een convenant afgesloten. Sportverenigingen, scholen, Stichting Welzijn Diemen en de gemeente maken op deze manier hun samenwerking zichtbaar en concreet.

6.3.1.5 Sportimpuls

De sportimpuls biedt mogelijkheden voor de ontwikkeling van een vernieuwend en schoolgericht sportaanbod zoals: Judo op School, Kangoeroe Klup, BeeBall en Basketball's Cool. Dit vormen bewezen effectieve interventies om sport en bewegen in de context van school te bevorderen waarvoor een tweejarige rijkssubsidie kan worden aangevraagd. Diemen gaat gebruik maken van deze mogelijkheid. In samenwerking met sportverenigingen, scholen, Stichting Welzijn Diemen en de gemeente worden meerdere aanvragen sportimpuls ingediend.

6.3.1.6 Evenementen

Voor de organisatie van een sportevenement kunnen lokale verenigingen en organisaties een subsidie van de gemeente krijgen. Dit kunnen ook onderwijsgerichte evenementen zijn zoals een schoolsportolympiade, Koningspelen of anderszins. Ter bevordering van onderwijsgerichte sportevenementen krijgen zij een hoge prioriteit bij de toekenning van evenementensubsidies en wordt het budget verruimd.

6.3.1.7 Promotie en communicatie

Het sport en beweegaanbod op en rond de scholen krijgt nadrukkelijk aandacht op de (nog te ontwikkelen) website voor sport en bewegen in Diemen. Op de website wordt al het onderwijsgerichte sportaanbod gepresenteerd en mogelijkheden voor inschrijving aangeven. Aanvullend zullen flyers en brochures worden ingezet om het aanbod onder de aandacht van leerlingen en hun ouders te brengen. Dit kunnen bijvoorbeeld de buurtsportcoaches gebruiken bij hun rondgang langs de scholen.

6.3.1.8 Samenwerking

Om te komen tot een goed samenhangend schoolgericht sport en beweegaanbod met een groot bereik is een structurele meerjarige samenwerking en gezamenlijke communicatie zeer wenselijk. Om de samenwerking tussen scholen, sportverenigingen, sportaanbieders, stichting Welzijn Diemen en gemeente zichtbaar en concreet te maken worden *convenanten* opgesteld. Het convenant 'Sport en Bewegen in Diemen' vormt de basis voor een concrete doelgerichte, meerjarige samenwerking om sport en bewegen op en rond de school te bevorderen.

6.3.2 Gezonde sportkantine en veilig sportklimaat

Sporten draagt bij aan een gezonde levensstijl. Dit zou ook moeten gelden voor de plek waar wordt gesport. Ook bij de sportvereniging moet het mogelijk zijn om in de kantine een gezonde keuze te maken. Een Gezonde Sportkantine maakt de keuze voor gezond eten en drinken ook een gemakkelijke keuze. In navolging van manege De Eenhoorn streeft de gemeente naar meer gezonde sportkantines in Diemen. In samenwerking met de buurtsportcoach vitale vereniging wordt een meerjarig plan opzet om met meerdere verenigingen toe te werken naar een Gezonde Sportkantine. Aan de hand van praktijkbezoeken, voorbeelden uit de directe omgeving wordt een verenigingsspecifiek uitvoeringsplan Gezonde Sportkantine opgesteld. Sportverenigingen dienen zelf de Gezonde Sportkantine te realiseren. De gemeente ondersteunt o.a. door de inzet van de buurtsportcoach. Een Gezonde Sportkantine kan onderdeel vormen van het Convenant 'Sport en Bewegen in Diemen' en draagt bij aan het maatschappelijke karakter en exposure van de sportvereniging. Diemen streeft naar tenminste vier buitensportverenigingen met een Gezonde Sportkantine.

Een sportomgeving is niet alleen een gezonde omgeving maar ook een veilige omgeving. Geweld en discriminatie dient te worden voorkomen en tegengegaan. Sportiviteit en respect dienen te worden gepromoot. Een gezonde sportvereniging heeft een veilig sportklimaat. Met de inzet van de buurtsportcoach vitale verenigingen en de mogelijkheden die worden geboden van het nationale actieplan Veilig Sportklimaat wordt komende jaren planmatig toegewerkt naar een veilig sportklimaat op de velden in Diemen met in het bijzonder aandacht voor culturele en seksuele diversiteit. De mogelijkheid wordt geboden tot het volgen van cursussen 'Sportief besturen', training voor coaches en begeleiders, het stellen van regels en normen om op een verenigingsspecifieke wijze toe te werken naar een veilig sportklimaat. Een veilig sportklimaat vormt onderdeel van het convenant 'Sport en Bewegen in Diemen' en zal op gepaste wijze publicitaire aandacht krijgen.

6.3.3 Sport en bewegen op en rond de Beukenhorst

6.3.3.1 Beweegtuin en Cruyffcourt

Onderdeel van een beweegvriendelijke omgeving (als ook de integrale aanpak zoals voorgestaan door GIDS) vormt een fysieke inrichting. Een fysieke plek in de buurt met een laagdrempelige sport of spelaanleiding. Gezien: a) de behoefte uit de wijk, b) de aanwezigheid van verschillende leeftijds- en doelgroepen en c) de ruimtelijke mogelijkheden van de buurt wordt een beweegtuin en een Cruyff Court gerealiseerd.
Een beweegtuin vormt een laagdrempelige beweegvoorziening voor senioren om direct in de eigen buurt, buiten, samen actief bezig te zijn. De beweegtuin kan gerealiseerd worden in de directe leefomgeving waarbij mogelijk ook een beroep kan worden gedaan op een gelijknamige sportimpuls.
Diemen Zuid vormt een goede locatie voor een tweede Cruyff Court in Diemen. Er zijn voldoende mogelijkheden voor een goede ruimtelijke inpassing en er zijn verschillende scholen gesitueerd. Een Cruyff Court vormt een zeer gewilde sportvoorziening voor kinderen en jongeren. Om het maatschappelijke effect van een Cruyff Court te stimuleren kan een Cruyff Community Program sportimpuls worden aangevraagd.

6.3.3.1 Buurtsportcoach

De buurtsportcoach zorgt voor meer sport en bewegen in buurt. De wijk Beukenhorst en de omgeving van sportcentrum Duran vormt het specifieke aandachtsgebied van de buurtsportcoach. De buurtsportcoach kan specifieke methodieken inzetten (zoals bewegen op recept, sociaal vitaal of GALM) om gericht te werken aan een gezondere leefstijl en meer participatie. Hierbij kan hij gebruik maken van voorzieningen in de wijk en zorgen voor een warme landing bij regulier sport- en beweegaanbod van bijvoorbeeld sportcentrum Duran of het huis voor de buurt.

6.3.3.2 Sportverenigingen

Diemen stimuleert sportverenigingen om hun sportaanbod te verbreden met een wijkgericht aanbod. Dit kan mogelijk in combinatie met een sportimpuls aanvraag, zoals bijvoorbeeld City Streetbal. Met een wijkgericht sportaanbod kan de vereniging een nieuwe doelgroep voor haar vereniging bereiken en invulling geven aan een breed maatschappelijk verenigingskarakter. De buurtsportcoach vitale vereniging kan de sportverenigingen ondersteunen bij de ontwikkeling ervan. Om het wijkgerichte aanbod bij sportverenigingen te vergroten, wordt er met (ten minste) vijf sportverenigingen een convenant afgesloten. Sportverenigingen, Stichting Welzijn Diemen en de gemeente maken op deze manier hun samenwerking zichtbaar en concreet.

6.3.3.3 Sportimpuls

Naast de regulier sportimpuls bestaat er tevens de Sportimpuls Jeugd in lage inkomensbuurten en de Sportimpuls Kinderen op sportief gewicht. Deze beide sportimpulsen bieden expliciete mogelijkheden in het kader van sport en bewegen op en rond de Beukenhorst zoals: Beweegdiploma, KidsXtra of buurtsportvereniging. Dit vormen bewezen effectieve interventies om sport en bewegen in de context van lage inkomensbuurten en gezondheid te bevorderen. Er kan voor twee jaar een subsidie worden aangevraagd van €10.000 tot €150.000 per jaar. Diemen gaat gebruik maken van deze mogelijkheid. In samenwerking met sportverenigingen, Stichting Welzijn Diemen, woningcorporatie KEY en de gemeente worden meerdere aanvragen sportimpuls ingediend.

6.3.3.4 Evenementen

Voor de organisatie van een sportevenement kunnen lokale verenigingen en organisaties een subsidie van de gemeente krijgen. Dit kunnen ook buurtgerichte sportevenementen zijn zoals een straatvoetbaltoernooi of een buurtolympiade. Ter bevordering van buurtgerichte sportevenementen krijgen zij een hoge prioriteit bij de toekenning van evenementensubsidies en wordt het budget verruimd.

6.3.3.5 Promotie en communicatie

Naast sport en bewegen op school en sport en bewegen voor ouderen, krijgt ook sport en bewegen in de buurt expliciete aandacht op de (nog te ontwikkelen) website voor sport en bewegen in Diemen. Er wordt een wijkkaartje opgenomen waarop al het (reguliere) sportaanbod in de verschillende wijken wordt gepresenteerd alsook de sportieve activiteiten en evenementen die er plaatsvinden.

6.3.3.6 Samenwerking

Om te komen tot een gevarieerd en succesvol sport en beweegaanbod in de buurt dient er structureel te worden samengewerkt op basis van een heldere set afspraken. Ook een gezamenlijke communicatie en presentatie draagt bij aan het succes. Om de samenwerking tussen wijken, sportverenigingen, ouderenraden, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, stichting Welzijn Diemen en gemeente zichtbaar en concreet te maken worden *convenanten* opgesteld. Het convenant 'Sport en Bewegen in Diemen' vormt de basis voor een concrete doelgerichte, meerjarige samenwerking om sport en bewegen in de buurt te bevorderen.

Hoofdstuk 7 Ruimte

7.1 Waar gaat het om?

Ruimte vormt één van de belangrijkste randvoorwaarden om te kunnen sporten en bewegen. Sportruimte bestaat uit formele sportruimte zoals sporthallen, sportvelden en zwembaden, en de openbare ruimte als informele sportruimte.

1. Veranderingen in vraag en aanbod naar formele sportruimte
Verschillende ontwikkelingen in Diemen zijn van invloed op de vraag naar en het aanbod van sportruimte waaronder:
- nieuwbouwwijken Hollandpark en Plantage Sniep;
- de blaashal als tijdelijke voorziening;
- verschillende binnensportaccommoddaties en het zwembad raken op leeftijd;
- over- en ondercapaciteit bij verschillende buitensportverenigingen;
- wel of geen nieuwe buitensporten in Diemen?
- toename van de ongeorganiseerde en informele sport;
- efficiënter gebruik van bestaande (buiten)sportvoorzieningen.

2. Sport in de openbare ruimte
Een groeiende groep mensen gebruikt de openbare ruimte om te sporten. Zij organiseert zelf activiteiten. Er worden apps gebruikt om bijvoorbeeld wandelingen of bootcamps te organiseren. Fietsen en hardlopen staan in de top vijf van meest beoefende sporten in Diemen, en hebben de laatste tijd flink terrein gewonnen. Het belang van openbare ruimte als sportruimte neemt toe. Door bij de inrichting van openbare ruimte rekening te houden met sport en bewegen ontstaat een beweegvriendelijke omgeving (zie bijvoorbeeld het van Markenplantsoen in Diemen). Een beweegvriendelijke omgeving nodigt mensen uit tot sporten, spelen en ontmoeten. Een beweegvriendelijke omgeving is een gezonde omgeving.

3. Keuzes maken
De ruimte voor sport in Diemen is beperkt en kan maar één keer vergeven worden. Er zijn verschillende 'claims' van bestaande verenigingen, groeiende verenigingen en nieuwe verenigingen. Er moeten weloverwogen keuzes worden gemaakt voor een goed sportief maatschappelijk rendement dat past binnen de ruimtelijke en financiële kaders. De keuzes moeten transparant zijn en in samenspraak met sportverenigingen en belanghebbenden genomen worden.

7.2 Wat willen we bereiken?

7.2.1 Goede benutting van ruimte en middelen voor buitensportverenigingen

Om sport te kunnen blijven accommoderen dienen er weloverwogen keuzes te worden gemaakt. Dat geldt in sterke mate voor de buitensport. De ruimte is (letterlijk) beperkt en de wensen velerlei. Hoe kan de beschikbare ruimte zo optimaal mogelijk in worden gezet om ook de buitensport naar de toekomst toe die plek te geven die het verdient.

Op basis van heldere en transparante criteria wil Diemen komen tot weloverwogen keuzes voor inzet van de beperkt beschikbare ruimte voor buitensportverenigingen. Diemen gaat in 2017 een afwegingskader opstellen als basis voor een toekomstvisie buitensport.

7.2.2 Toekomstbestendige binnensport en zwemsport in Diemen

Verschillende binnensportaccommodaties en het zwembad in Diemen raken op leeftijd. Bovendien verandert de vraag naar formele sportvoorzieningen in vorm en omvang als gevolg van verschillende ontwikkelingen. Diemen wil de binnensport en zwemsport ook in accommodatie technisch opzicht die toekomst geven die het verdient. De toekomstige vraag wordt afgezet tegen het huidige aanbod als basis voor een toekomstvisie binnensport en een toekomstvisie op het sportcentrum Duran.

Diemen gaat in 2016 een toekomstvisie opstellen voor zowel de binnensport als het sportcentrum Duran om de functie van binnensport en zwemmen voor de toekomst te kunnen borgen.

7.2.3 Betere benutting openbare ruimte voor sport en bewegen

Met het sportbeleid wordt aansluiting gezocht bij het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte en het Speelruimteplan. Mogelijkheden voor sportieve routes in de groenstructuur en spelen in het groen worden verbeterd en uitgebreid. Enkele fysieke knelpunten met betrekking tot de bereikbaarheid en het gebruik van groen bij Sportpark Diemen/Plantage Sniep worden weggenomen. In de wijk Beukenhorst wordt een beweegvriendelijke omgeving gecreëerd en er komt in 2018 een tweede Cruyff Court in Diemen Zuid.

Inwoners van Diemen krijgen meer mogelijkheden om te sporten en bewegen in de openbare ruimte. De wijk Beukenhorst wordt een beweegvriendelijke omgeving en er komt een tweede Cruyff Court in Diemen Zuid.

7.3 Wat gaan we daarvoor doen?

7.3.1 Afwegingskader ruimte voor buitensport als basis voor toekomstvisie

In samenspraak met de Sportraad Diemen wordt een afwegingskader opgesteld voor de inzet van beschikbare ruimte voor buitensportverenigingen. Als vertrekpunt wordt in beeld gebracht: a) de huidige en toekomstige behoefte aan sportvelden van de verschillende sporten en sportverenigingen, b) initiatieven voor nieuwe sporten, c) de beschikbare ruimte en de huidige capaciteit aan sportvelden en d) mogelijk andere ontwikkelingen met een claim op ruimte van het sportpark in Diemen. Vervolgens worden in samenspraak criteria voor het afwegingskader opgesteld. Hierbij wordt (ondermeer) gedacht aan:

a. kosten voor aanleg en onderhoud van buitensportvoorzieningen, absoluut en relatief (naar rato bereik aantal sporters);
b. de mate waarin sportvoorzieningen wordt gebruikt door inwoners van Diemen dan wel van elders;
c. de aanwezigheid van (soortgelijk) sportaanbod in de regio;
d. de historie van een sport of sportvereniging in Diemen;
e. de (ledental)ontwikkeling van een sportvereniging de afgelopen 10 jaar en de verwachting voor de nabije toekomst;
f. de maatschappelijke waarde/potentie van verschillende sportvoorzieningen, en
g. mogelijkheden voor een intensief/multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen.

Op basis van de inventarisatie en afwegingscriteria worden enkele scenario's opgesteld voor de toekomst van de buitensport in Diemen.

7.3.2 Toekomstvisie binnensportaccommodaties

Het aanbod in relatie tot de (toekomstige) vraag van binnensportaccommodaties wordt geanalyseerd. Deze analyse toetsen we aan ontwikkelingen in onze gemeente, kaders, normen en richtlijnen. Zowel de financiële als de maatschappelijke consequenties worden in beeld gebracht. In samenspraak met sportverenigingen en onderwijsinstellingen wordt een accommodatieplan opgesteld om sport en bewegingsonderwijs de komende jaren goed te kunnen accommoderen in Diemen. Hierbij wordt onder meer aandacht besteed aan: a) verwachte vraag en benodigd aanbod, b) efficiënte inzet huidige aanbod, c) kosten voor instandhouding huidige aanbod binnensportaccommodaties inclusief eventuele renovatie of vervangende nieuwbouw, d) spreiding en typologie van accommodaties en e) eventuele inzet van tijdelijke binnensportaccommodaties.

7.3.3 Toekomstvisie sportcentrum Duran

Diemen wil haar zwembad behouden. Om de toekomst van het zwembad te borgen en de maatschappelijke en economische prestatie verder te verbeteren wordt in 2016 een toekomstvisie opgesteld inclusief een bedrijfs- en organisatieplan. Sportcentrum Duran is een intensief gebruikte zwemvoorziening die op leeftijd begint te raken. Het zwembad verkeerd in goede staat van onderhoud, maar is functioneel gezien (bouwkundig) op enkele plekken voor verbetering vatbaar. Dit geldt ook de buitenruimte van het sportcentrum. Aan de hand van scenario's worden verschillende opties voor het sportcentrum weergegeven met bijbehorende financiële en maatschappelijke consequenties. Hierbij wordt de ontwikkeling van het gebied sportcentrum Duran in breder verband bezien. Mogelijke ontwikkelingen vanuit het onderwijs, (sociale) woningbouw en verkeer kunnen hierbij een plek krijgen. Op basis hiervan kunnen weloverwogen keuzes worden gemaakt voor de toekomst van sportcentrum Duran.

7.3.4 Sportieve rondjes in de groenstructuur van Diemen

In de groenstructuur van Diemen worden komende jaren vijf tot zes 'Diemersportrondjes' gerealiseerd. Bestaande structuren worden sportief met elkaar verbonden en op sommige plekken voorzien van specifieke sport- en spelaanleidingen (beweegtuin, bootcamp, sporttoestellen, watertappunten et cetera). Hierdoor ontstaat een sportieve infrastructuur in het groen van Diemen die aansluit bij de actuele vraag naar sport in de openbare ruimte. Hiermee wordt aangesloten bij het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte. Het betreft relatief kleine en strategische ingrepen (schelpenpaden, bewegwijzering, sporttoestellen, kleurwerking) die een groot sportief effect hebben. Hiertoe wordt ook gebruik gemaakt van bestaande sport en speelvoorzieningen. Zo kan het Diemersportpark een sportieve en recreatieve uitloop krijgen naar naastgelegen nieuwbouwwijk Plantage Sniep en zal ook de verbinding worden gelegd met de (nog te realiseren) beweegvriendelijke omgeving Beukenhorst, het Cruyff Court en andere bestaande speel- en sportplekken. Dit geldt ook voor het Diemerbos, in overleg met eigenaar Groengebied Amstelland. Zo ontstaat er een integrale sportinfrastructuur waarin sport, openbare ruimte en direct leefomgeving op een zichtbare wijze met elkaar wordt verbonden. Ook in het buitengebied zijn plannen voor een duidelijkere routestructuur (wandelnetwerk), tevens wordt rekening gehouden met verschillende gebruikers bij de aanleg van paden.

7.3.5 Beweegvriendelijke omgeving Beukenhorst

Onderdeel van een beweegvriendelijke omgeving (als ook de integrale aanpak zoals voorgestaan door GIDS) vormt een fysieke inrichting. Een fysieke plek in de buurt met een laagdrempelige sport of spelaanleiding. Gezien: a) de behoefte uit de wijk, b) de aanwezigheid van verschillende leeftijds- en doelgroepen en c) de ruimtelijke mogelijkheden van de buurt wordt in 2016 een beweegtuin in het gebied rond de Beukenhorst en in 2018 een Cruyff Court in Diemen Zuid gerealiseerd.
Een beweegtuin vormt een laagdrempelige beweegvoorziening voor senioren om direct in de eigen buurt, buiten, samen actief bezig te zijn. De beweegtuin kan gerealiseerd worden in de directe leefomgeving waarbij mogelijk ook een beroep kan worden gedaan op een gelijknamige sportimpuls.
Diemen Zuid vormt een goede locatie voor een tweede Cruyff Court in Diemen. Er zijn voldoende mogelijkheden voor een goede ruimtelijke inpassing en er zijn verschillende scholen gesitueerd. Een Cruyff Court vormt een zeer gewilde sportvoorziening voor kinderen en jongeren. Om het maatschappelijke effect van een Cruyff Court te stimuleren kan een Cruyff Community Program sportimpuls worden aangevraagd.

Hoofdstuk 8 Financiën

8.1 Wat mag dat kosten?

De uitvoering van sportbeleid en de realisatie van sportieve ambities kost geld. Op verschillende terreinen worden buurtsportcoaches ingezet, wordt samengewerkt met sportverenigingen en andere partijen, wordt het sport- en beweegaanbod via internet onder de aandacht gebracht en de ruimte voor sport fysiek vorm gegeven. In dit hoofdstuk worden de financiële consequenties van de onderdelen 'senioren', 'gezondheid' en 'ruimte' in beeld gebracht en voorzien van een dekking. Dit hoofdstuk geeft antwoord op de vraag: 'Wat mag dat kosten?'.

De kosten voor uitvoering worden navolgend gespecificeerd.

Sportieve Kracht van Diemen					
		2016	2017	2018	2019
1	Buurtsportcoach	€ 94.000	€ 94.000	€ 94.000	€ 94.000
	Buurtsportcoach senioren				
	Buurtsportcoach vitale verenigingen				
	Buurtsportcoach Jeugd				
2	Sportimpuls	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
3	Evenementen	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500
4	Promotie en communiciatie				
	Communicatie onderzoek	€ 2.500			
	Website Sport, Bewegen Diemen	€ 5.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
	Schriftelijk PR materiaal	€ 4.000	€ 1.500	€ 4.000	€ 1.500
5	Samenwerking	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
6	Sport en bewegen op en rond de school				
	Actieve Schoolpleinen	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
	Vakdocenten	€ 106.000	€ 106.000	€ 106.000	€ 106.000
	Schoolzwemmen	€ 61.500	€ 61.500	€ 61.500	€ 61.500
	Schoolsportdagen	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
	Kindzomerspelen	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
7	Gezonde sportkantine en veilig sportklimaat				
8	Sport en bewegen op en rond de Beukenhorst				
9	Ruimte				
	Afwegingskader buitensport			P.M.	
	Toekomsvisie binnensport				P.M.
	Toekomstvisie sportcentrum Duran		P.M.		
	Sportieve rondjes Diemen			€ 50.000	€ 50.000
	Beweegvriendelijke omgeving Beukenhorst				
	beweegtuin	€ 25.000			
	Cruyffcourt			€ 125.000	
10	Sportverenigingen				
	Sportraad	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
	Aangepast sporten	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500
	Jeugdsportpas	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
11	Divers	€ 9.500	€ 9.500	€ 9.500	€ 9.500
Totaal		**€ 368.500**	**€ 334.500**	**€ 512.000**	**€ 384.500**
bestaand budget		€ 331.000	€ 331.000	€ 331.000	€ 331.000
nieuw budget		€ 37.500	€ 3.500	€ 181.000	€ 53.500

8.2 Toelichting en dekking

De kosten voor uitvoering worden navolgend toegelicht en voorzien van dekking.

1. Buurtsportcoach

De buurtsportcoaches in Diemen zijn op diverse terreinen actief (senioren, gezondheid, vitale verenigingen). Hun inzet wordt gefinancierd uit het budget dat hiervoor ter beschikking is gesteld aan de stichting Welzijn Diemen.

2. Sportimpuls

De subsidie in het kader van een sportimpuls kan variëren van €10.000 tot €150.000 per aanvraag per jaar. Aanvragen worden gedaan voor de duur van twee jaar. Aangezien de uitkomst afhankelijk is van het aantal en soort aanvragen dat met succes wordt ingediend, is deze post vooralsnog als P.M. ingevuld.

3. Evenementen

Het huidige budget voor sportevenementen beslaat €10.000. Dit budget wordt verhoogd naar €12.500. Dekking voor deze verhoging wordt binnen bestaand budget gevonden.

4. Promotie en communicatie

De kosten voor nader communicatie onderzoek wordt op basis van inzet van studenten (stage opdracht) geraamd op €1.500. De kosten voor een goede professionele website, met een goede look en feel, beeldmerk en content managementsysteem worden geraamd op €5.000 met jaarlijks €1.000 voor hosting en onderhoud. De kosten voor gedrukt communicatie materiaal (sportgids, flyers, vouwblad et cetera) worden als stelpost geraamd op tweemaal €4.000 en tweemaal €1.500 gedurende de looptijd van de sportnota. Gezien de rol die de buurtsportcoaches spelen bij een goede communicatie van het sport en beweegaanbod in Diemen worden voorgaande kosten gedekt uit het reservebudget van de buurtsportcoaches.

5. Samenwerking

In het kader van de samenwerking wordt rekening gehouden met jaarlijks €1.000 aan kosten voor praktische zaken en mogelijk training. Aangezien de buurtsportcoaches een spilfunctie vervullen in deze samenwerking worden deze kosten gedekt uit het reservebudget van de buurtsportcoaches.

6. Sport en bewegen op en rond de scholen

Afhankelijk van de gekozen inrichting voor een actief schoolplein variëren de kosten. Bij de aanleg van (nieuwe) schoolpleinen zal per individueel geval worden bezien welke inrichting gewenst is om te komen tot een actief schoolplein. De kosten worden om die reden vooralsnog als P.M. post opgevoerd en zullen worden gedekt uit het huidig budget speelruimte plan. Diemen investeert jaarlijks €106.000 in vakdocenten lichamelijke opvoeding, €61.500 in schoolzwemmen, €10.500 in schoolsportdagen en €30.000 in kindzomerspelen. Deze activiteiten worden komende jaren voortgezet. De kosten worden gedekt uit huidige budget.

7. Gezonde sportkantine en veilig sportklimaat

De uitvoering van de gezonde sportkantine en veilig sportklimaat vergt geen financiële middelen anders dan de inzet van de buurtsportcoach, communicatie en samenwerking zoals elders in dit financiële overzicht opgenomen.

8. Sport en bewegen op en rond de Beukenhorst

De uitvoering van sport en bewegen op en rond de Beukenhorst vergt geen financiële middelen anders dan de inzet van de buurtsportcoach, communicatie, samenwerking en beweegvriendelijke omgeving Beukenhorst zoals elders in dit financiële overzicht opgenomen.

9. Ruimte

Het opstellen van:

i. Afwegingskader buitensport (een inventarisatie, afwegingscriteria, toekomstscenario's voor de buitensport en de afstemming met sportverenigingen en belanghebbenden),
ii. Toekomstvisie binnensport (inventarisatie vraag ontwikkeling, capaciteitsbehoefte afgezet tegen huidig aanbod en toekomstscenario's) en
iii. Toekomstvisie Sportcentrum Duran (inventarisatie vraagontwikkeling, huidig (regionaal) aanbod, schouwaccommodatie, overige gebiedsontwikkeling en toekomstscenario's)

vergt voornamelijk ambtelijke inzet. De (eventuele) kosten voor externe ondersteuning zijn beperkt en kunnen gevonden worden binnen de bestaande begroting. Onderdeel van deze planvorming is een kostenraming voor uitvoering van de plannen die vooralsnog als P.M. is opgenomen.

Voor de kosten voor planvorming én realisatie van de Sportieve rondjes in Diemen wordt een stelpost gehanteerd van €100.000. Door efficiënt gebruik te maken van bestaande sport- en speelvoorzieningen als ook de fiets- en wandelinfrastructuur, kan een groot rendement worden gerealiseerd met een relatief geringe en gerichte investering. Hiermee valt de realisatie van de Sportieve rondjes Diemen samen met het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte. Op basis van een integrale afweging is de focus in het programmaboek voor de komende twee jaar gelegd op de gebieden in Diemen waar werkzaamheden zijn gepland en de situatie op straat sterk afwijkt van de ambitie voor de openbare ruimte. Het sportpark en omliggend gebied zijn op basis van deze afweging niet meegenomen in het programmaboek 2016 – 2018. Einde 2017 wordt het programmaboek geactualiseerd voor de periode 2018 – 2020, waarbij opnieuw een integrale afweging wordt gemaakt ten aanzien van de uitvoeringsstrategie. Hierbij worden het sportpark en omliggend gebied en de sportieve rondjes Diemen in meegenomen.

De kosten voor aanleg van een beweegtuin als onderdeel van een Beweegvriendelijke omgeving Beukenhorst worden geraamd €25.000. Dekking kan worden gevonden in het Rijksbudget Gezond in de Stad.
Afhankelijk van de exacte locatie worden de kosten voor de aanleg van een Cruyff Court geraamd op €100.000 tot €150.000. Dit vergt een eenmalig investering voor nieuw beleid. Hierop zal in het in het kader van de begroting 2018 een integrale afweging worden gemaakt.

10. Sportverenigingen

Naast de inzet van de buurtsportcoach (vitale verenigingen) zoals elders in de financiële overzicht opgenomen, wordt er een gering werkbudget aangehouden voor de Sportraad (€500), deelgenomen aan het programma aangepast sporten (€4.500) en de mogelijkheid geboden van een jeugdsportpas (€5.000). De kosten hiervoor worden gedekt door het huidige budget. De kosten voor de jeugdsportpas wordt met €2.500 verlaagd omdat mede door de inzet van de buurtsportcoach er minder behoefte aan is. Betreffende €2.500 wordt gebruikt ter dekking van de verhoging van het evenementen budget.

11. Divers

Een beperkte budgettaire ruimte wordt aangehouden voor dekking van verschillende kosten als lidmaatschap Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), jubilea en praktische zaken.

De dekking voor het nieuwe budget kan als volgt nader gespecificeerd worden.

Specificatie Dekking		2016	2017	2018	2019
nieuw budget		€ 37.500	€ 3.500	€ 181.000	€ 53.500
dekking					
	reserve buurtsportcoaches	€ 12.500	€ 3.500	€ 6.000	€ 3.500
	speelruimteplan	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
	kwaliteitsplan openbare ruimte			€ 50.000	€ 50.000
	Gezond in de Stad	€ 25.000			
	eenmalig investering			€ 125.000	
		€ 37.500	€ 3.500	€ 181.000	€ 53.500